

Војнопензионерске теме и дилеме

РАСТОМ ПЕНЗИЈА ДО ВЕЋЕ КУПОВНЕ МОЋИ

У наредних 20 година удео просечне пензије у заради биће релативно стабилан. Данас на 100 осигураника долази 58 пензионера, док ће 2070. године на 100 осигураника долазити 69 пензионера. У поређењу са Европом Србија боље стоји и у погледу дефицита пензијског система (приходи од доприноса – расходи за пензије) за период 2025-2070. године. Наиме, према пројекцијама тај дефицит ће са -0,9% БДП-а у 2025. години доћи до свега – 0,4 одсто БДП-а.

Србија, за разлику од других земаља Европске уније, има дугорочно одржив и стабилан пензиони систем, а његова даља прилагођавања демографским променама зависиће од друштвеног договора постигнутог међу кључним актерима, усмереног на очување финансијске одрживости, социјалне правде и међугенерацјске солидарности, речено је недавно на представљању одрживог „Модела старења за Републику Србију са пројекцијама 2025–2070. године“, одржаној у Министарству финансија.

Кључни налаз овог модела је да ће удео просечне пензије у заради бити релативно стабилан у наредних 20 година, а и да ће пензионери моћи да очекују значајно повећање реалне куповне моћи својих пензија у будућности. Према навођењу домаћих медија пројекције показују да ће кумулативна стопа раста просечне свеукупне пензије бити за 153 одсто већа од кумулативне стопе раста индекса потрошачких цена.

Очекивања су да ће макроекономски модел који је представљен допринети постизању одрживости и дугорочном предвиђању трендова и развоја у пензијском систему Републике Србије („ageing model“). Модел је направљен уз подршку Владе Немачке и Немачке организације за међународну сарадњу GIZ, а на њему су активно учествовали Влада Србије и Фискални савет Републике Србије.

Како тумаче званичници државе „Обезбеђивање одрживости јавних финансија и пензионог система у дугом року и способност да обезбедимо адекватан животни стандард корисника пензија је наш приоритет“. У последњих годину дана пензија је повећана за једну четвртину, односно за 24,4 одсто, што је знатно изнад кумулативне једноцифрене инфлације забележене у истом периоду.

Швајцарска формула, по свему судећи, обезбеђује усаглашавање пензија са растом плата у јавном сектору и стопом инфлације. Значајан коректив јесте и „црвене линије“ за учешће пензија у укупном бруто друштвеном производу.

Модел старења омогућава пројектовање пензионог система до 2070. године. Пошто социјална помоћ и трансфери грађанима чине значајан део буџета, одрживост пензионог система је кључна за добро финансијско управљање.

Члан Фискалног савета Никола Алтипармаков подсетио је да се српски пензиони систем правио по начелима Бизмарковог пензионог система и да је Краљевина Југославија још давне 1922. године имала први Закон о пензијском осигурању који је био један од најразвијенијих закона тога доба.

„Наш пензиони систем је преживео и Други светски рат и све турбуленције распада заједничке државе, али оно што је све време недостајало је евалуација пензионог система“, рекао је Алтипармаков.

Он је истакао да је Србија у последњих сто година од свих европских држава најприближније пратила немачку пензијску парадигму.

„Тај одговорни дизајн пензијског система и одговорни приступ који видимо у Немачкој је довео до тога да та земља има стабилне јавне финансије“, рекао је он и додао да у другим државама попут Грчке, Италије, Француске, ти расходи чине велики део буџета и показују тренд раста.

Модел старења публици и јавности представио је ангажовани стручњак на изради тог модела Ален Бучић. Његова кључна оцена је да је пензијски систем Србије фискално одржив на други рок.

Систем ће, прецизирао је, задржати стабилан удео расхода за пензије у БДП а постепено ће се још додатно смањивати буџетски трансфери за финансирање расхода за пензије.

Аналитички подаци до којих се дошло приликом израде овог модела показују компаративно повољнија кретања фискалних показатеља у поређењу са просеком ЕУ. Бучић је истакао да ће удео просечне пензије у заради бити релативно стабилан у наредних 20 година а да ће моћи да се очекује и значајно повећање реалне куповне моћи пензија у будућности.

Један од важних налаза је и да повећање старосне границе за одлазак у пензију на 67 до 68 година, због уграђене формуле за обрачун пензија не би довело до већих уштеда у пензионом систему. Наиме, повећањем границе за одлазак у пензију, смањили би се приливи али то не би довело до смањења расхода, јер би се пензије морале усклађивати са зарадама, што јесте већи трошак и подразумева већи степен индексације.

Пројекције показују да ће Србија до 2070. године имати релативно блага

померања у погледу демографије и броја младих људи, али и у погледу корисника будућих пензија. Резултати су, указао је, много бољи него у другим европским државама.

УСрбији се очекује смањење становништва од 0-14 година са 943.038 колико је сада на 651.367 у 2070. години. Број становништва са годинама старости +65 остаће релативно стабилан односно са садашњих 1.498.791 пашће на 1.383.924. Слично је и са корисницима пензија којих сада има 1.112.476 а до 2070. године биће их 1.187.531. Данас на 100 осигураника долази 58 пензионера, док ће 2070. године на 100 осигураника долазити 69 пензионера, што значи да ће свака млада особа финансирати доприносе за пензионере.

Очекује се да у будућности опада број инвалидских и породичних пензија. Инвалидских због све строжијих критеријума за инвалидско пензионисање, а породичних због тренда да жене све дуже раде и остварују радни стаж који им омогућава да њихова пензија буде већа од породичне.

Важан податак који се издваја тиче се и прихода пензијског система, односно да ће удео укупних прихода пензијског система са 11,7 одсто БДП-а у базној 2025. години нарасти на 12,1 одсто у 2055. години да би се до 2070. године вратио на почетни базни оквир од 11,7 одсто БДП-а.

Упоређењу са Европом Србија боље стоји и у погледу дефицита пензијског система (приходи од доприноса – расходи за пензије) за период 2025-2070. године. Наиме, према пројекцијама тај дефицит ће са -0,9% БДП-а у 2025. години доћи до свега – 0,4 одсто БДП-а. У другим државама попут Чешке дефицит ће нарасти са -0,3 одсто БДП-а на – 2,8 одсто БДП 2070. године. У Словенији и Словачкој се такође очекује раст дефицита, са -1,1 на -4,5 одсто БДП-а и -2,5 одсто на -5 % БДП-а.

Изразом овог модела расветљена је дугорочна финансијска одрживост пензијског система Србије и да су успешно детаљно анализирани могући фискални притисци у условима старења становништва, те да је израда овог модела значајна аналитичка алатка за дугорочно стабилно планирање јавних финансија Србије.

Приредио **З. ПЕШИЋ**

Приходи од доприноса виши за 14,6 одсто од планираног

ПОЗИТИВНИ СИГНАЛИ

Управни одбор Републичког фонда ПИО одржао је седницу, 27. октобра, на којој су донети Одлука о изменама и допунама Финансијског плана РФ ПИО за 2025. годину, као и Финансијски план Фонда за 2026. годину.

Како је навела Бојана Поповић, директорка Сектора за финансијске послове у Дирекцији Фонда, основни разлог за доношење Ребаланса у овом тренутку јесу више наплаћена средства од доприноса у периоду јануар–септембар 2025. године.

У односу на претходну годину, више наплаћени доприноси износе 95 милијарди динара, односно виши су за 14,6 одсто, а у односу на план за 2025. наплаћено је 22 милијарде динара више, односно 2,4 одсто више. Овај податак се односи на период јануар–септембар ове године, а на данашњи дан су доприноси наплаћени у износу вишем за чак 25 милијарди динара у односу на планирано – рекла је Бојана Поповић.

Већи приходи по основу наплаћених доприноса утичу на смањење потребе за повлачењем трансфера из буџета, који су, по речима Бојане Поповић, смањени за 6,1 одсто, или за 16,3 милијарде динара у односу на планираних 267 милијарди. Овим су дотације Републике смањене са 22 одсто, како је планирано за текућу годину, на 20,4 одсто.

Када је у питању Финансијски план Фонда за 2026. годину, директорка Сектора за финансијске послове рекла је да су укупни приходи и примања, као и расходи и издаци, планирани у износу од 1.365,7 милијарди динара.

Чланови Управног одбора РФ ПИО

Буџет Фонда за 2026. годину виши је за 12,2 одсто, односно за 147 милијарди динара у односу на првобитни план за 2025. годину, што се односи на проценат усклађивања пензија. Висина усклађивања износиће 12,2 одсто, а овај проценат усклађивања је најповољнији за кориснике с обзиром на то да се ради о усклађивању у висини раста нето зарада у претходном периоду. Трансфери из буџета планирани су у висини 22,1 одсто – навела је Бојана Поповић.

Како је објаснила, највеће расходе Фонда

према Финансијском плану за 2026. годину чине нето пензије које ће се, повећане за 12,2 одсто, исплатити почетком наредне године.

Просечна пензија ће након овог усклађивања

износити 56.860 динара, односно 485 евра. У истом проценту усклађују се и сва остала права из пензијског и инвалидског осигурања – казала је Бојана Поповић.

У складу са законским одредбама, по добијању сагласности Народне скупштине Републике Србије, Одлука о изменама и допунама Финансијског плана РФ ПИО за 2025. годину, као и Финансијски план Републичког фонда ПИО, биће објављени у Службеном гласнику Републике Србије.

Статистички поглед на стварност

„ЛИЧНА КАРТА“ УДРУЖЕЊА

Војних пензионера у Републици Србији, у актуелно време, је близу 31 хиљади (31.275).

Број чланова УВПС на дан 31. октобар 2025. године је 14.215 или 48% од укупног броја војних пензионера, које је организовано у 43 општинске-градске организације УВПС.

Наплата чланарине се реализује преко Дирекције Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у износу од 0,2% од износа пензије и уплаћује на рачун Удружења војних пензионера Србије. Укупна чланарина износи око 23.000 евра на месеч-

ном нивоу и распоређује се општинским-градским организацијама, у зависности од броја чланова те организације.

Од укупног износа чланарине 40% се издваја за бесповратну једнократну социјално-хуманитарну помоћ члановима Удружења чија је породица у тежем материјалном стању и по основу здравственог збрињавања, тешке болести, набаве лекова, материјалних помагала и друго. Ова помоћ се може дати једном током календарске године.

Од октобра 2013. године до данас помоћ је додељена за 3.731 члана и исплаћено више од 104 милиона динара или око 881.355,00 евра. Сада се та помоћ исплаћује у просеку око 35 хиљада по члану или 300 евра.

Просечна војна пензија износи око 103 хиљаде динара или око 880 евра.

О. Поповић

Честитка начелника ВМА Удружењу

ТЕМЕЉ ДАНАШЊЕ ВОЈСКЕ

Поводом Дана Удружења војних пензионера Републике Србије, упућујемо вам искрене честитке уз дубоко поштовање и захвалност за ваш часни рад, преданост и допринос очувању мира, безбедности и слободе наше отаџбине.

Ваша служба и жртва представљају темељ на којем се гради данашња Војска Србије и пример будућим генерацијама како се воли и брани домовина.

Желимо вам добро здравље, личну и породичну срећу и понос што сте заувек део војне породице.

С поштовањем, Пуковник проф. др Ненад Перишић

Комеморативни скуп у Спомен-парку Белановића рупа на Бежанијској Коси

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Сећањима на страдање више од 8.000 жртава нацистичке Немачке и Независне државе Хрватске, које почивају у Спомен-парку Белановића рупа на Бежанијској Коси на Новом Београду, 22. октобра одржан је комеморативни скуп.

Белановића рупа налази непосредно уз старо Бежанијско гробље на Новом Београду и простире се на око 400 квадрата. Настала је када је копана земља за издизање терена ради одбране од поплава. Ту су током Другог светског рата, у више јама разних величина, сахрањени убијени логораши који су запрежним колима довожени, највише са Сајмишта. Први подаци Државне комисије из 1945. године указивали су на 3.600 тела, али су каснији показатељи СУБНОР-а потврдили да је било више од 8.000 жртава. Забележено је да су 1. априла 1944. године на овом месту окупаторски немачки војници стрељали групу од 351 логораша. Били су то људи из свих крајева Југославије, највише Срби, Јевреји и Роми.

У току комеморације, уз присуство преживелих бораца и више десетина грађана Бежаније и Бежанијске косе, Дечији хор *Хорић*, уз почасну стражу Одред измишљача *Пантери* и чланова Удружења бораца, отпевао је *Боже правде*, химну Републике Србије. Више делегација положили су венце пред Спомен-обележје, међу осталим Скупштина Градске општине Нови Београд, Удружење Стара Бежанија, СУБНОР Лаћарак, Градско веће Београда, Фонд дијаспора за матицу, Покрет социјалиста и Удружење бораца НОР-а Нови Београд. Ученици основне школе *Милан Ракић* извели су рецитал књижевника Ранка Спалевић, под називом *Гласови мртвих нису мртви гласови*, у коме се поред осталог истиче да ће страдати живети све док постоје у нашим сећањима и

Окупљени на комеморативној свечаности

Симеон Туманов и Олга Илић Максимовна

док се о њиховим патњама и жртвама говори. Прочитан је и проглас *Враћање достојанства жртвама које почивају у Белановића рупи*.

Беседио је Владимир Трајковић, члан Градског већа Београда.

Стихове је читао др Драган Хамовић, књижевник.

Надахнуто су говорили председник УБНОР-а Нови Београд и књижевник Ранко Спалевић, секретар Весна Мартиновић и Олга Илић Максимова,

председница Удружења грађана Стара Бежанија. Истакли су да је након прошлгодишњег уређења делова Спомен-парка мало урађено, те се не види Спомен-подручје. Подсетили су да је недавно у Архиву пронађен детаљан пројекат Спомен парка из 1975. године, који је из непознатих разлога био склоњен.

У другом делу комеморације у Храму културе у Старој Бежанији, у част Дана ослобођења Бежаније – колевке Новог Београда приређена је изложба *Спомен-парк Белановића рупа*. Организован је и пријем за борце НОР-а, учеснике програма и госте. Заслужним појединцима додељена су признања.

Поводом Дана ослобођења Београда и Старе Бежаније, а за веома успешну сарадњу и неговање културе сећања, Главни одбор Удружења војних пензионера Србије, на предлог Општинске организације УВПС Нови Београд, доделио је Плакету УВПС Удружењу грађана Стара Бежанија.

Плакету је председници Волги Илић Максимовој уручио генерал Симеон Туманов, председник Општинске организације УВПС. На комеморацији код Сомен-обележја и Храму културе Стара Бежанија били су др Коста Новаковић, потпредседник, Милан Калчић, Сулејман Шахиновић, Боровоје Стојановић и Раде Шарчевић, чланови Општинског одбора УВПС Нови Београд.

К. Н.

Обележен Дан ослобођења Ниша у Другом светском рату

ОСВОЈЕНА СЛОБОДА МОРА ДА СЕ ЧУВА

Пологањем венаца на Споменик ослободиоцима Ниша, на тргу краља Милана и у спомен комплексу Бубањ, 14. октобра обележен је Дан ослобођења Ниша у Другом светском рату. Венце су положили делегација града Ниша са градоначелником Драгославом Павловићем на челу, представници Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства одбране и Војске Србије, МУП-а, Нишавског управног округа, нишких градских општина, УБВП Ниш, осталих борачких и других удружења која негују слободарске традиције нашег народа.

Историчар др Горан Милосављевић, члан делегације СУБНОР-а подсетио је да су се 14. октобра 1944. године, управо у центру Ниша сусреле јединице које су ослобађале Ниш.

„Сусреле су се 10, 12, 18 и 22 бригада са Црвеном армијом, после четири године фашистичког пакла, у којем је живео овај град. Народ је изашао на улице да поздрави своје ослободиоце. Наша земља се и сада поново бори за своју слободу и мора да показује свој антифашистички правац ка ком је увек ишла. Најтеже борбе су кренуле 13. октобра негде око 14 часова из правца Нишке бање. Српске ударне јединице су прве кренуле према Нишу. Најтежи сукоби су се догодили на Тргу краља Милана и у Обреновићевој улици. Пуно људи је погинуло за слободу. Неки су сахрањени на данашњем Синђелићевом тргу. Немцима је Ниш пуно значајно и бранили су га до последњег тренутка. Преко њега су покушали да направе пролаз према Немачкој, који би се армијска група „Е“ повлачила према Београду и даље према Немачкој. То је спречено код Ниша, заједничким напорима Црвене армије и српских ударних бригада НОВЈ“ описао је Милосављевић.

Ђорђе Дабић, државни секретар у Министарству државне управе и локалне самоуправе оценио је да је 14. октобар значајан јубилеј.

„Важно је да наставимо да нашу државу водимо у правом смеру“, рекао је Дабић.

Од јесени 1943. године, савезничка авијација је Ниш бомбардовала више од 60 пута. Врло је важан 20. октобар 1943. године, зато што је тог дана страдало више од 250 цивила у центру града.

Борба за ослобођење Ниша у Другом светском рату, такозвана „Нишка операција“, почела је 8. октобра 1944. године, када је 22. дивизија Народноослободилачког покрета ушла у град из правца југа и поразила немачке трупе.

Поводом Дана ослобођења у Нишу је организована и веома добро припремљена Свечана академије

Зоран Јашовић

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у септембру 2025. године

ПОДРШКА КОЛЕГАМА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор је на седници одржаној 6. октобра 2025. године, размотрио захтеве достављене у септембру 2025. године и донео одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника,

ОпОр Панчево СВ: 45.000,00. – по члану 19.148,42 динара;

ОпОр Пожега ДН: 45.000,00. – по члану 22.667,19 динара;

ОпОр Ниш МС: 45.000,00. – по члану 25.914,60 динара;

ОпОр Чукарица ЛР: 45.000,00. – по члану 25.624,70 динара;

ОпОр Зрењанин СН: 37.000,00. – по члану 22.526,62 динара;

ОпОр Врање ПБ: 50.000,00. – по члану 20.575,27 динара;

ОпОр Параћин ПБ: 45.000,00. – по члану 22.158,16 динара;

Б) Здравствено збрињавање

ОпОр Нови Београд НК: 40.000–

ОпОр Зајечар МИ: 40.000 –

ОпОр Ниш ВГ: 20.000 –

ОпОр Пирот ЈМ: 40.000–

ОпОр Звездара ПН: 35.000–

ОпОр Ниш МД: 35.000 –

ОпОр Ниш МД: 40.000 –

ОпОр Нови Сад ШМ: 35.000 –

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 7. октобра. Захтеви који буду достављени од 1. до 31. октобра 2025. године, биће решавани почетком новембра 2025. године.

Извршни одбор

Дан Трећег центра за обуку

БОГАТ ПРОГРАМ

У касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Лесковцу, 7. октобра одржана је војна свечаност поводом Дана Трећег центра за обуку који се обележава датум када је српска војска ослободила Лесковац.

Трећи центар за обуку формиран је 11. јула 2011. године преформирањем Седмог центра за обуку.

У оквиру обележавања празника организована је акција отворени дани и тактичко-технички збор наоружања и војне опреме који су обишли бројни грађани и ученици скоро свих основних и средњих школа.

Војне пензионере посебно је интересовао приказ новог наоружања и опреме који је уведен у употребу у војсци Србије, као што су дронови.

За све госте организован је ручак уз традиционални војнички пасуљ. Ово је била прилика да се војни пензионери врате у своје дане, када су били старешине наше војске од Ђевђелије до Триглава.

Пригодан културно-уметнички програм извели су најмлађи чланови фолклорне секције Културно уметничког друштва „Јабланичко коло“ из Лебана. Истог дана у вечерњим часовима одржана је Свечана академија у Народном позоришту Лесковац.

Г. Филиповић

Седница Скупштине УВПС

ЗДУШНО
ЗА ПРОМЕНЕ

После примене дуже од три деценије и вишемесечне расправе са анализама у месним, општинским и градским организацијама Удружења, највиши орган УВПС донео је одлуку о значајнијим изменама Статута, што ће се одразити на функционисање Удружења и унутрашње организовање. Укратко, убудуће неће постојати Извршни одбор, чије надлежности ће преузети председник, потпредседник и Секретаријат Главног одбора. Мандат изабраних функционера моћи ће само још једном да се продужи. Број делегата за седнице скупштина, како би биле правоснажне, прилагођен је околностима све већег старења чланова и недовољног прилива нових.

У свечаној сали Дома ВС у Београду 29. октобра одржана је седница Скупштине Удружења војних пензионера Србије. Скуп је отворио председник Удружења Љубомир Драгањац. За председавајућег изабран је председник Општинске организације УВПС Симеон Туманов.

Дневним редом, осим избора радних тела, обухваћени су (1) Разматрање и усвајање извештаја о раду УВПС у 2024.-2025. години; (2) Разматрање и усвајање извештаја Надзорног одбора за 2024. годину; (3) Предлог измена и допуна Статута Удружења војних пензионера Србије и (4) Разно.

Председник Верификационе комисије Милован Лалић поднео је извештај наводећи да је од 78 делегата Скупштине седници присуствује 72 делегата или 92%.

Предлог председавајућег да се расправа о два извештаја, због преклапања тематике, води обједињено једногласно је подржан. Скупу се, потом, обратио Љубомир Драгањац.

„Данас смо се окупили да бисмо оценили наш рад у минулих 12 месеци и обележили 33. годишњицу постојања нашег Удружења организације, којем смо одредили следеће атрибуте: да је добровољна, невладина, недобитна, интересна, социјално – хуманитарна, патриотска и нестрасна. Циљ оснивања и трајања нашег удружења јесте унапређење статусних права и интереса корисника војних пензија.

Спона између ветерана и друштва

Све време настојали смо и успевали у том науу да наша организација буде нека врста споне између војних пензионера и друштва. Деценијама смо ревносно служили нашем народу и држави и давали све од себе да испунимо мисију одвраћања од агресије, а када је најмоћнија сила света готово свим средствима, без одлуке Савета безбедности УН, ударила на нашу државу, одлучно и храбро бранили смо територију и уставни поредак државе.

Љубомир Драгањац
председник УВПС

Многи су остали на вечној стражи и својим јунаштом исписали славне и часне странице историје. Нека им је вечна слава и хвала!“, рекао је Драгањац и наставио:

„Наша држава и војска пролазили су кроз одређене етапе промена и развоја. Друштвене прилике утицале су на свеукупни положај војних пензионера. Деведесетих година, у јеку тешке кризе која је потресала две минуле државе (СФРЈ и СРЈ) статусни положај војних пензионера значајно је руиниран. Навикли на ред и поредак, пензионисани подофицири и официри реаговали су тако што су основали удружење уз чију помоћ ће се изборити за нарушена права.

Својеврсни временски камен-међаш био је 16. септембар 1993. године, када је, уз подршку Министарства одбране, формирано ово удружење. Од тада, па све до данас, циљеви су остали исти:

- заштита и побољшање статусних права и легалних интереса из области пензи-

ског, инвалидског и здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења војних пензионера;

- унапређивање друштвеног статуса и угледа војних пензионера;

- побољшање личног и друштвеног стандарда, социјално-економског положаја и социјалне заштите војних пензионера, и

- развијање патриотских осећања, очување традиција и јачање угледа наше војске и њених пензионисаних припадника.

Досадашњи резултати указују да смо на правом путу. Споменућу два највећа успеха УВПС. После маратонских административно-судских поступака, који су трајали по осам година, Удружење је, на опште расположење и задовољство чланова, успело да врати закинати део војне пензије. Догодило се то у складу са оном народном „Тија вода брег рони“...

Када је реч о војним пензијама оне нису на нивоу на каквом су биле у време пензионисања огромне већине старешина, то јест 85 одсто од њихове плате одговарајућег чина и положаја. Стога ће се Удружење залагати да се у наредном периоду оствари тај циљ, што неће бити нимало лако. У годинама иза нас плате у државном сектору су расле брже од пензија. Сагледавајући тај јаз, држава је одлучила да сада пензије расту брже од плата. Предстојеће повећање пензија за 12,2 одсто конкретан је допринос том опредељењу државе, истакао је председник УВПС.

О војном здравству и стамбеним проблемима

„За војне пензионере од кључног значаја је војно здравство. Током каријере активних старешина, због специфичности тешке професије, и те како им је нарушено здравље. Већина чланова има три до четири дијагнозе тешких болести. Због тога и постоји војно здравство, које последњих година постаје све ефикасније. Тиме држава испуњава свој дуг према браниоцима земље.

Радно председништво најважнијег скупа УВПС

Невесела је чињеница да старешине одлазе у пензију без решеног стамбеног проблема. Војни пензионери су листом против решавања стамбених неприлика путем система популарно названог „брзи прсти“. Стога очекује да се станови додељују на основу Правилника, јер су одредбе тог документа праведне.

Велики број (око 1.400) војних пензионера није у потпуности решио стамбено питање. Предложили смо надлежним државним органима да им се, уз пристајак, додели бесповратни кредит у висини од 10.000 до 15.000 евра у динарској противвредности, зависно од броја квадрата на које имају право. Добили смо одговор да то не допушта постојећа законска регулатива. Шта треба онда учинити? Па, господо, промените закон. То је у интересу државе. Наиме, примера ради, ако неко има право на још 40 квадратних метара стамбеног простора, у Београду то кошта отприлике 120.000 евра. Уколико стамбени интересент прихвати да му се додели 15.000 евра у динарској противвредности, држава је уштедела 105.000 евра.

Данас је чини се највећи проблем војних пензионера чињеница да се, због природног одлива, драстично смањује број чланова. Подофицири и официри који одлазе у пензију нису заинтересовани да буду чланови. Најчешћи разлог је то што већина њих наставља да ради, како би побољшали животни стандард својих породица. Зато је најважнији задатак наше организације да, због сопствене будућности, повећа број чланова.

Веома смо поносни на наш Фонд социјалне и хуманитарне помоћи у који издвајамо 40 одсто чланарине. До сада је додељено укупно 3.731 појединачна помоћ, у износу од око 104 милиона динара, а од прошле скупштине до ове 263 помоћи и исплаћено око 9 милиона динара или у просеку око 34 хиљаде, нагласио је Драгањац.

„На данашњој седници Скупштине треба да донесемо далекосежне одлуке које се односе на организациону шему и одредбе Статута УВПС. Пред вама су предлози које је формулисала посебна комисија Удружења, а подржао Главни одбор УВПС. Реч је о прилагођавању новим околностима.

У суштини организациона шема је поједностављена јер је од врха до дна и даље Скупштина највиши орган у одлучивању. На свим нивоима ће се бирати председник и потпредседник. На највишем нивоу, према слову предлога, неће више постојати Извршни одбор, већ ће ту улогу, са измененим надлежностима, преузети Секретаријат.

По свему судећи наступио је тренутак када треба бити одлучан за преузимање одговорности у организацији. Дубинско сагледавање ствари је императив времена. УВПС треба да остане јединствена организација војних пензионера на целој територији Србије, закључио је Љубомир Драгањац.

Пословање Удружења у оквиру законитог

Председник Надзорног одбора Миле Глумац је рекао да су извештај НзОд о контроли рада и стању материјално-финансијског пословања у УВПС за 2024. годину чланови Скупштине добили. Напоменуо је да је НзОд стање у УВПС оценио позитивно и нагласио да није било неправилности у пословању. Истовремено, како је казао, законске одредбе се поштују у раду и финансијском пословању, те да је 2024. година окончана са добитком. Предложио је делегатима Скупштине да усвоје извештај НзОд.

Скупу се потом обратио Андреја Савић, председник савеза пензионера Србије:

„Поздрављам вас испред најбројније организације пензионера у Србији. Ми

имамо сардању са свим организацијама пензионера. Није у питању само повећање и исплата пензија већ и друга питања битна за повећање стандарда пензионера. У питању је и солидарна помоћ за пензионере. Позивам вас на обострану сарадњу и да направимо меморандум о сарадњи наша два удружења. Желим вам успех у раду Скупштине. „Предлажем да се између Савеза пензионера Србије и УВПС изради Меморандум о међусобној сарадњи“.

Председавајући се огласио предлогом да се припреми текст Меморандума о сарадњи СПЕС са УВПС и усвоји на првој наредној седници Главног одбора до краја 2025. године, што је једногласно прихваћено.

Заменик председника Удружења војних пензионера у Републици Српској Никола Ћерковић поздравио је скуп у име председника те придружене организације, зажељевши успех.

„Захваљујем на помоћи нашем удруже-

Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије

Високе званице на седници Скупштине

ВИСОКЕ ЗВАНИЦЕ НА СКУПШТИНИ

Седници Скупштине УВПС присуствовали су многобројни гости, међу којима и: Небојша Николић, секретар Министарства одбране; Томислав Симовић, генерал-пуковник у пензији, оснивач УВПС и први председник; пуковник др Ђорђе Калањ, начелник Управе за традицију, стандард и ветеране; пуковник др Немања Боровчанин, представник Управе за војно здравство; потпуковник Милибор Костић, представник Центра војномедицинских установа, Београд; пуковник др Миљан Милкић, директор Медија центра „Одбрана“; потпуковник Александар Ђуров, в. д. начелника Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“; др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије и Драган Петковић, секретар Савеза; Божидар Бабић, генерал-пуковник у пензији; Милорад Обрадовић, генерал-пуковник у пензији; Миодраг Панић, генерал-потпуковник у пензији; Миленко Зарић, генерал-мајор у пензији; председник Удружења пензионера Министарства унутрашњих послова Србије; Видоје Живковића, председник Скупштине Клуба генерала и адмирала Србије; Сiniша Кресовић, председник Савеза резервних војних старешина РС; Душица Танасковић, директорка „Статус стила“; Добрила Копривица, председница Удружења породица палих бораца у ратовима од 1990 до 1999. године; Градимир Јовановић, председник Извршног одбора ветерана војнообавештајне службе Србије; Никола Ћетојевић, заменик председника Удружења војних пензионера у Републици Српској и секретар Удружења Стеван Ковачевић. Љубомир Алексић, председник Асоцијације удружења пензионера унутрашњих послова Републике Србије.

Гости су с пажњом пратили скуп

њу, посебно председнику Љубомиру Драгању и његовом тиму. Поздрављам и представнике организација са којима смо остварили успешну сарадњу - Зорана Јашовића из Ниша, Душана Савића из Смедерева, Радоје Томашевића из Краљева и Милорада Ореља из Новог Сада, казао је Ђерковић.

„Имамо заједничке проблеме, па би убудуће требало чвршће сарађивати на обострано задовољство. У манифестацији Трећег доба треба да укључити и вас. На нама је да решимо питање ослобађања пореза за оружје које смо добили. И ми имамо приличан број пензионера који нису решили стамбено питање“, рекао је Љубомир Алексић председник пензионера МУПА Србије..

У расправи о извештајима огласио се Предраг Тодоровић, делегат из ГрОрг УВПС Крагујевца.

„Ми и Крагујевцу имамо два проблема: у гарнизону амбуланте није попуњено место стоматолога, па је велики

проблем одржавање здравља, а други је нерешено стамбено питање великог броја корисника војне пензије са малим изгледима да се ово питање реши. Молим помоћ надлежних да се ова питања реше.

Делегат из ГрОрг УВПС Ниш Небојша Живковић скуп се обратио речима:

„Извештај о раду УВПС не слаже се по неким питањима са извештајем председника УВПС. Треба инсистирати да се исплата војних пензија врати у надлежност Фонда за СОВО. Залажемо се да се реши питање бораčkih споменица и легитимација. Посредством надлежног министарства треба решити питање просторија за рад наших општинских и градских организација. Молим да секције падобранаца добију свој статус. Сматрамо да војне пензионере треба укључити у Олимпијаду трећег доба. Посебно се намеће потреба да се формирају геронтолошки центри. Треба омогућити да организације УВПС могу добити помоћ локалних самоуправа“.

Срдчан дијалог током паузе

Делегат из ГрОрг УВПС Краљево Радоје Томашевић потенцирао је неколико тема.

Омогућити учешће у пројектима

„Финансирање Удружења је на танким ногама. За „Војни ветеран“ се узима доста пара од чланарине. Треба да се види да ли постоји могућност да део ових трошкова сноси Управа за традицију, стандард и ветеране МО. Проблем су и просторије за рад организација УВПС, а има доста војних просторија које су затворене и не користе се мада би могле да се дају нама на коришћење. Удружење војних пензионера треба да се укључи у Олимпијаду трећег доба са својим екипама. Треба омогућити и да наше организације учествују са својим програмима у пројектима за помоћ локалних самоуправа“, рекао је Томашевић.

„Успели смо да очувамо јединство наших организација. У Панчеву постоје три организације пензионера. Тражили смо од војске да нам уступи просторије за рад, али смо одбијени. Цивили имају боље услове од нас, а има празних војних простора“, навео је Живан Марковић, делегат из ГрОрг УВПС Панчево.

Потом се гласало о два извештаја који су усвојени великом већином гласова.

О томе шта се све предвиђа да се измени у Статуту УВПС говорио је председник Комисије за припрему предлога и члан ИзОд Остоја Поповић. Овај предлог је прихватио ГлОд и предлаже Скупштини УВПС да га усвоји.

За реч се потом јавио Коста Новаковић, делегат и потпредседник ОпОрг УВПС Нови Београд.

Изјављујем задовољство што је ово питање стављено на дневни ред. Данашња седница Скупштине својом одлуком опредељује и учвршћује јединство удружења у будућности и захваљујем Комисији и ГлОд за израду и предлог овог Статута. Општинска организација УВПС Новог Београда издваја велика средства за просторије за рад. Овим ћемо обезбедити јединство УВПС од врха до месних организација. Добро је што укидамо Извршни одбор јер је он био вишак и наметао се изнад Главног одбора. Обезбедићемо боље финансирање у корист организација

УВПС. Трајање мандата се ограничава. Овим се Статут прилагођава новим условима. Формирање секретаријата не замењује Извршни одбор. Надлежности ИзОд се преносе на ГлОд, председника, потпредседника, а секретаријат обавља административне послове. Право потписа има само председник УВПС.

Зоран Јашовић, делегат и председник ГрОрг УВПС Ниш огласио се констатацијом да Комисија нека питања није разматрала.

„Имамо проблем са локалним самоуправама јер смо регистровани као јединствен УВПС на територији Републике Србије. Треба наћи начин да нас локалне самоуправе прихвате као партнера, да имају исти однос према нама као што имају према организацијама које су регистроване као савези“, заложо је Јашовић.

Микан Васиљевић, делегат и председник ГрОрг УВПС Крагујевац изнео је ново гледиште у погледу обавезног присуства чланова на седницама скупштине.

„Предлажем да број чланова Скупштине ОпГрОрг УВПС треба да својим актом одреди свака организација УВПС, у складу са својим потребама. Сматрам да за више од два мандата за неког члана треба да гласа најмање две трећине бирачког тела“, рекао је он.

Допуне на седници Скупштине

Превазилажењу ситуације допринео је председавајући Симеон Туманов. Наиме, он је навео решење према којем би Главни одбор УВПС већ на наредној седници требало да донесе одлуку да општинске и градске организације могу да конкуришу код локалних самоуправа за пројекте у којима би обезбедили додатна средства за своје активности.

Сличан став има и Зоран Лубарда, делегат из Врања.

„Мислим да је Комисија урадила добар посао у вези са Статутом. Залажемо се да се усагласи Статут са Законом о удружењима грађана и пронађе начин да организације могу добити помоћ локалних самоуправа“, навео је Лубура.

Председавајући је ставио на гласање предлоге дискутаната на предложени текст Статута УВПС, на начин да се предложени текст Статута исправи у деловима, који се односе на то да:

- председник Удружења не предлаже именовање, већ именује чланове Секретаријата;
- потпредседник Удружења не потписује акта, јер је то у надлежности председника УВПС;
- мандат ограничити на два узастопна;
- у пречишћеном тексту, на свим местима, избрисати назив „Извршни одбор“
- на првој седници Главног одбора УВПС треба редефинисати Одлуку о начину финансирања;
- Пречишћени текст Статута УВПС доставити општинским и градским организацијама и АПР.

За измене у Статуту УВПС била је већина делегата, односно само четворица су били уздржани, а нико није био против.

Измењени Статут УВПС ступиће на снагу 1. јануара 2026. године. У пракси то значи да ће по темпу избора у организацијама заживети нова решења, с тим што ће све бити завршено до краја јуна 2026. године, јер ће тада бити изабрано ново руководство, пре свега Скупштина УВПС.

„Војни ветеран“ ће у идућем броју, уколико АПР озваничи промене, донеће пречишћени текст Статута УВПС.

Звонимир Пешић

Свечаност је увеличао хор Уметничког ансамбла МО „Станислав Бинички“

Из извештаја о раду УВПС од 28. 9. 2024. године до 30. 9. 2025. године

БИТКА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТАТУСА

Током дванаест месеци активности пажња органа УВПС била је усмерена на стварање услова за побољшање животних прилика корисника војне пензије. Реч је, углавном, о областима за које су надлежне одређене државне институције.

У протеклом периоду тежиште рада Удружења било је на решавању статусних, социјалних, стамбених и здравствених проблема корисника војне пензије, организационој и нормативној доградњи и функционисању Удружења и решавању текућих питања и проблема.

Услови у којима је деловало Удружење били су веома сложени и тешки. Дугогодишњи проблеми и стално погоршавање и продубљивање економске кризе и заостравање односа између држава у региону и у светским размерама и све већа поларизација, утицали су на пад стандарда и у нашој држави.

Наведени проблеми имали су негативан утицај на финансирање активности УВПС. Због већег раста трошкова живота од усклађивања пензије у релативном износу су све мање. Ова чињеница утиче и на релативно смањење чланарине што усложњава финансирање реализације функционалних задатака УВПС.

Између две седнице Скупштине УВПС ГлОд је одржао четири седнице. На њима, поред редовне активности усвајање записника за претходне седнице и разматрање извештаја између две седнице, су разматрана питања значајна за пензионерску популацију: инсистирање код државних органа да се исплате неисплаћени износи пензија, да се исплата пензија врати у Фонд за СОВО, да се реше проблеми здравственог обезбеђења и брже решавају захтеви за добијање станова.

Извршни одбор ГлОд Скупштине УВПС одржао је 12 седница са редовним тачкама дневног реда: месечна анализа рада и задаци за наредни период и додела социјалне и хуманитарне помоћи, а остале тачке дневног реда по потреби биле су припрема за одржавање седница ГлОд и Скупштине УВПС и разматрање захтева Оп-ГрОд организација за доделу помоћи за покривања трошкова функционисања организација УВПС.

Репрезентативни заштитник права

Делегација УВПС, са председником УВПС на челу, посетила је Удружење војних пензионера Румуније и присуствовала њиховом обележавању 100-годишњице од формирања и рада. Посета је била успешна и договорена је даља сарадња наша два удружења.

Председник УВПС са главним и одговорним уредником листа „Војни ветеран“ присуствовао је у септембру обележавању 32 године од формирања Гр.орг УВПС Зајечар. На овој свечаности биле су присутне и делегације војних пензионера из Турн Северина – Румунија и Видина – Бугарска.

Председник УВПС са председником ИзОд у септембру је учествовао на скупштини ОпОрг УВПС Нови Београд која је

организована у склопу посете културним и историјским споменицима Голубац и Љубичево. Седницу Скупштине и посету успешно је реализовао ОпОд УВПС Нови Београд.

Скупштине општинских и градских организација су планиране и реализоване по плану.

И поред проблема у протеклом периоду, Удружење је успело да се афирмише као незаобилазан чинилац и репрезентативни представник и заштитник статусних права, части, угледа и достојанства војнопензионерске популације. Након одређених проблема, не нашом кривицом, у протеклом периоду створени су услови да се позитиван однос након дужег времена стагнације прошири и на остале институције система.

Удружење војних пензионера Србије је своје деловање и решавање проблема социјалног осигурања војних осигураника усмерило ка институцијама система и на законит, легалан и легитиман начин заштите интереса војних осигураника

Број чланова Удружења се стално смањивао, али се и број војних пензионера смањивао. Однос броја чланова Удружења је 2016. године био 64,10% у односу на број војних пензионера. Према подацима Дирекције Фонда ПИО која, сваког месеца, доставља списак чланова са плаћеном чланарином Удружење је 30. септембра 2024. године имало 15.164 члана, а 30. септембра 2025. године 14.356 или мање 827 чланова. Војних пензионера 30. септембра 2024. године је било 32.143, а 30. августа 2025. године 31.319 или мање за 824 пензионера. Однос броја чланова Удружења и војних пензионера је 46,20%.

На основу наведених података, и да се чланство процентуално у односу на број војних пензионера стално смањује, препоручује се општинским-градским организацијама, да на погодан начин ступају у контакте са војним пензионерима, који нису чланови Удружења, и сугеришу да приступе Удружењу. Тим пензионерима указати да се приступањем Удружењу, стварају веће могућности у остваривању права и интереса из области пензијског, инвалид-

ског и здравственог осигурања, социјалне заштите, стамбеног збрињавања и могућности доделе једнократне социјалне и хуманитарне помоћи. На тај начин пензионер, као члан Удружења, има одређену корист од Удружења, а тиме и Удружење. Зато, је потребно стално водити кампању за пријем нових чланова. По могућности штампати и флајер о Удружењу војних пензионера Србије са информацијама које пружа Удружење, тако да буде привлачан за оне који су у пензији и који одлазе у пензију. На општинским-градским скупштинама, одборима на којима стално потенцирати значај пријема, јер што је Удружење бројније, већа је претпоставка у остваривању наведених права.

Статусна питања корисника војне пензије

Од 1. септембра 2024. године до 30. септембра 2025. године у Удружење се добровољно учланило 175 корисника војне пензије. Од тога Градска организација Нови Сад је примила - 48 чланова, ГрОр; Ниш - 22; ГрОр Нови Београд - 9; ОпОр Вршац 14; ОпОр Смедерево - 15; ОпОр Прокупље - 6; Крагујевац - 9; ОпОр Панчево - 9; ГрОр Чачак - 7; ГрОр Земун 3; Ужице - 3; ГрОр Вождовац - 3; ГрОр Зрењанин - 4; ОпОр Бела Црква - 3, ОпОр Бачка Топола - 4; ГрОр Суботица - 3, ГрОр Врање - 3; ГрОр Ваљево - 3; Остале организације су примиле од 1 до 2 члана. За новопримљене чланове су урађене чланске карте и достављене општинским-градским организацијама.

Из Удружења је иступила 29 чланова: из Општинске - градске организације Нови Београд - 7, ГрОр Ниш - 6, ГрОр Краљево - 2; ГрОр Врање - 3; ГрОр Ваљево - 3; ГрОр Вождовац - 1; ГрОр Крагујевац - 1; ГрОр Нови Сад - 1; ГрОр Пожаревац - 1; ОпОр Смедерево - 1; ОпОр Пирот - 1; ГрОр Зрењанин - 1; ГрОр Раковица - 1 члан.

Удружење војних пензионера Србије, између две седнице Скупштине УВПС, решавало је текућа статусна питања од значаја за чланство Удружења и кориснике војних пензија. Многи појединачни захтеви војних пензионера и захтеви општинских-градских организација који су достављени, а везани са статусним питањима, су правовремено решавани и достављани на реализацију. У овом периоду општинске-градске организације су организовале скупштине и обележиле 31. годишњицу од оснивања организације Удружења. Скупштинама и обележавању годишњице Удружења присуствовао је председник Удружења и представници Извршног одбора, информисали чланство по областима рада Удружења и наредним активностима и задацима. У овом периоду се захтевом Удружењу војних пензионера Србије обратило више општинских - градских организација Панчево, Бачка Топола, Ваљево... којим се тражи да се обавести

Управа за традицију, стандард и ветеране, до 30. октобра 2024. године, по којем основу организације Удружења користе просторије у објектима Војске Србије.

На основу захтева општинских-градских организација, Удружење се обратило Управи за традицију, стандард и ветеране, у којем се обавештава да је Удружење војних пензионера Србије организовано на територијалном принципу у 43 општинске-градске организације у Републици Србији. Удружење је социјално-хуманитарна и патриотска организација, опредељена да пружа помоћ војним пензионерима из области пензијско-инвалидског осигурања, здравствене и социјалне заштите, стамбеног збрињавања и пружања помоћи у свим другим видовима.

Поједине општинске-градске организације УВПС користе просторије, од једне до две, у објектима Војске Србије у касарнама, амбулантама и домовима ВС. Користиће се просторија је у складу са чланом 145. став 1. и 2. Правилника о материјалном пословању у Министарству одбране и Војске Србије („Службени војни лист“, број 29/2014, ... 35/2021), којим је прописано, да уколико се пружање услуге тражи из хуманитарних, здравствених и других разлога који доприносе угледу и афирмацији Војске Србије и Републике Србије, министар одбране може одлучити да се те услуге пружају без накнаде. Управо, из ових разлога ове организације и користиле просторије без накнаде, јер се Удружење искључиво финансира из чланарине која месечно износи 0,2% од пензије или у просеку око 180 динара и нема других прихода.

Недостатак простора за рад

На основу наведеног и наређења начелника Генералштаба Војске Србије број 03/5633-4 од 26.12.2005. године, регулисано да се у свим гарнизонима и гарнизоним местима Војске, у складу са могућностима, а према захтеву Удружења војних пензионера Србије обезбеде, између осталог и одговарајуће просторије за рад. На основу наведеног, сва удружења ће убудуће моћи користити просторије у војним објектима, а не стално, уз подношење захтева за коришћење, у складу са месечним и годишњим планом рада команди и јединица.

Сходно, наведеним прописом и наређењем начелника Генералштаба Војске Србије, општинске организације Удружења користе просторије у војним објектима.

Општинске-градске организације Удружења војних пензионера Србије, које користе војне просторије за рад, раде без икаквих проблема од стране оних који руководе организацијама Удружења и војних пензионера у складу са плановима рада команди и јединица.

Таквим радом остварена је и изузетно добра сарадња и са командама јединица и није евидентиран ни један случај нарушавања реда и рада у тим јединица Војске.

Сходно наведеном тражено је, а на захтев тих војних пензионера, да удружења која користе просторије Војске Србије остану у тим просторијама, без накнаде као што су то користили и до сада.

Идентичан захтев упућен је и начелнику Генералштаба Војске Србије.

Дописом смо од Министарства за рад, запошљавање и борачка и социјална

питања тражили став о додели „Борачке споменице“ и „Борачке легитимације“ како су Уредбом о борачкој споменици „Службени гласник РС“, бр: 25/2023 и 73/2024 прописани ближи услови, начини додељивања, рангови и изглед „Борачке споменице“, као и начин вођења евиденције о додељеним „Борачким споменицама“.

Извршном одбору и председнику Удружењу војних пензионера Србије обратило се више општинских-градских организација Удружења војних пензионера Србије и појединаца који траже став о додели „Борачке споменице“. Општинске-градске организације Удружења војних пензионера Србије, које се обраћају у име својих чланова и појединци којима је признат статус борца Решењем надлежног органа, траже став и мишљење шта је са доделом „Борачке споменице“ и „Борачке легитимације“. Овим члановима Удружења, а бившим припадницима оружаних снага прошло је више од годину дана а неким и више година и који су добили Решење надлежног органа о признавању статуса а да нису добили обавештење о додели ове споменице.

Право на „Борачку споменицу“

Сходно наведеном, тражен је став и мишљење надлежног Министарства када је могућа додела „Борачке споменице“ припадницима оружаних снага којима је признат статус борца. Многи од ових бораца су већ и преминули а да им није додељена споменица.

На основу јавног позива који је доставила Управа за традицију, стандард и ветеране, да се из удружења са којима сарађује Министарство одбране и Војска Србије доставе предлози активности за План сарадње Министарства одбране и Војске Србије са удружењима у 2026. години. Удружење војних пензионера Србије је доставило Пријаву по јавном позиву и списак активности за годишњи План сарадње Министарства одбране и Војске Србије са удружењима у 2026. години. Удружење је доставило шест активности Удружења за које је потребна реализација у сарадњи од стране Министарства одбране и Војске Србије.

Здравствено обезбеђење

У извештајном периоду између скупштине УВП Србије активно смо радили на решавању здравственог заштите војних осигураника и забележени су позитивни помаци у односу на претходни период.

Ово се односи пре свега на примарну здравствену заштиту, како у срединама где постоје војноздравствене установе, санитарске јединице и установе, тако и у срединама где здравствену заштиту пружају цивилне здравствене установе. Позитивне помаке уочавамо и у секундарној здравственој заштити (специјалистичке службе) али и у терцијарној здравственој заштити (ВМА) у односу на претходни период.

Објективни проблеми и даље постоје пре свега због недовољне попуњености здравственим и нездравственим радницима у војномедицинским установама, недостатком неке опреме, заостајањем у имплементацији информационе технологије, као и недовољног познавања права војних осигураника у неким цивилним

здравственим установама, где војни осигураници остварују здравствену заштиту.

Један од приоритета у претходном периоду је била анализа стања и проблема у остваривању здравствене заштите војних осигураника у срединама где нема војноздравствених установа. Ова тема је била посебно разматрана на седници Главног одбора и презентована одговорима у војном здравству како би се неки од проблема што пре решили.

Ове године трочлана делегација Удружења војних пензионера Србије, са председником Љубомиром Драгањцем на челу, одржала је састанке са начелником Управе за војно здравство МО, генералом проф. др Драганом Динчићем (8. 4.2025), начелником ВМА пуковником проф. др Ненадом Перишићем (20. 5.2025), и директором Фонда за СОВО пуковником др Раданом Костићем (5. 6.2025.) и њиховим сарадницима.

Теме разговора су биле везане за проблеме у здравственом збрињавању војних осигураника и предлозима за њихово превазилажење.

Састанци су били изузетно квалитетни и садржајни и омогућили су да проблеме, предлоге и захтеве наших чланова предочимо најодговорнијим људима у војном здравству али и да добијемо одговоре на нека питања. Добили смо уверавања да су војни осигуранници приоритет у војном здравству и у временима које долазе.

Предстоји период прилагођавања војног здравства савременим токовима у друштву, набавци нове опреме, попуна здравственим и нездравственим радницима, решавање инфраструктурних проблема и борба за бољи положај запослених у здравству и боље услове рада како би се обезбедила боља, приступачнија и квалитетнија здравствена заштита.

Добили смо уверавања да имамо њихову подршку у иницијативи за изградњу војног геронтолошког центра, а и да ускоро треба очекивати дистрибуцију здравствених картица.

Као и у претходном периоду спремни смо да дамо свој пуни допринос позитивним променама у војноздравственом систему и здравственој политици, за боље услове рада и бољи положај здравствених радника и квалитетнију и приступачнију здравствену заштиту за војне осигуранике.

Стамбено обезбеђење

У периоду између две Скупштине није било поделе станова из стамбеног фонда. Протекли период између две седнице карактерише се малим бројем подељених станова од стране Стамбеног органа МО, тако да је стање на ранг-листама КВП остала скоро непромењена. И даље је без коначно решеног стамбеног питања око 3.100 КВП, од чега је без стана око 1.800, а 1.300 је КВП са делимично решеним стамбеним питањем.

У 2024. години стамбени орган МО поделио је укупно 22 стана, од чега је 15 било из групе неуређених станова, а 10 станова је припало војним пензионерима као неуређени станови. У 2025 г. достављена је одлука из Управе за традицију, стандард и ветеране за поделу девет станова од чега су два пријављена као неуређена, а подела још није реализована.

Велики проблем је и са поделом стано-

Војни пензионери Новог Београда у Пожаревцу

ва у гарнизону Ужице, где се интервенисало од стране и Гр. Орг. УВПС и Из. одбора о подели станова које општина дугује Војсци на рачун размене власништва за Дом војске и касарне Крчагово која ни после скоро 10 година није реализована.

Имајући у виду да КВП који немају никакван стан своје коначно стамбено питање могу решавати и преко Ф.СОВО доделом бесповратног кредита у висини од 30.000 е, у динарској против вредности, наше Удружење покренуло је иницијативу у септембру месецу и доставило акт МО да се и КВП који нису коначно решили своје стамбено питање, за структуру у зависности од следећуће површине преко Ф.СОВО додели од 10.000 до 15.000 евра.

По овом основу до сада је 2.750 КВП решило своје стамбено питање, од чега је у 2024 г. решило 72 корисника, а у првој половини 2025. г. 28 корисника. Тренутно у Ф. за СОВО има поднетих 135 захтева, од чега 77 захтева испуњавају услове. На реализацију средстава од моментално подношења захтева чека се најмање годину дана, а на месечном нивоу у просеку се изврши подела за 5-6 лица, у складу са расположивим новчаним средствима.

Решавање стамбеног питања конкурирањем за станове које реализује Влада републике Србије за припаднике снага безбедности тзв. брзи прсти, скоро четири године није у функцији, и нема назнаке када ће одлука у наредном периоду бити донета.

С обзиром на то да војни пензионери на коначно решење стамбеног питања чекају у просеку више од 28 година, а да је старосна доб преко 75 година живота, изражавају велико незадовољство и разочарење оваквим односом државних органа према њиховим законским правима.

Социјална и хуманитарна питања

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у Удружењу војних пензионера Србије, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Од 1. децембра 2024. године, повећањем пензија за 10,9%, повећан је, у истом износу, и цензус за остваривање права за доделу помоћи по материјалном стању и износи 40.299,66 динара. Значи, помоћ се, по материјалном стању, може дати кориснику чији укупни приход по члану породичног домаћинства, које је дужан да издржава по закону, не прелази 40.299,66 динара и може да оствари једном у једној години.

Минимални износ који може члан Удружења, прописан правилником је, 20 општих бодова, а вредност бода од 1.492,66 динара, и износи 29.851,60 динара, колико може да добије самац који испуњава услове за доделу ове помоћи. За сваког издржаваног члана тај износ се увећава за пет бодова или 7.492,28 динара.

По здравственом збрињавању услови за остваривање права су без ограничења у примањима. Уз захтев за остваривање права је потребно доставити прописану медицинску документацију, рачуне о трошковима лечења и купљеним лековима о здравственом збрињавању.

Помоћ по материјалном стању или здравственом збрињавању се додељује једном у једној години и то само по једном основу који је повољнији за подносиоца захтева.

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у Удружењу војних пензионера Србије, Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. У периоду, од 1. септембра 2024. до 30. септембра 2025. године, помоћ је додељена за 263 члана Удружења и исплаћена у износу од 9.039.000,00 динара, или у просеку око 34.400,00 динара. Захтеви достављени у периоду од 1. септембра 2024. до 30. септембра 2025. године су сви решени и исплаћени, написана решења о признавању права на помоћ и достављена општинским-градским организацијама.

Финансирање

По одлуци ГлОд Скупштине УВПС чланарина износи 0,2% (редовна чланарина 0,12% а 0,08% за средства социјалне и хуманитарне помоћи) од нето пензије корисника војне пензије који је члан УВПС. Обрачун и уплату чланарине врши Републички фонд за ПИО при обрачуно пензије. Обрачун се доставља ИзОд трећег у текућем месецу за претходни месец. Обрачун садржи преглед чланова УВПС за које се врши обрачун чланарине и износ чланарине за сваког појединца и збирни износ по општини пребивалишта члана УВПС. На основу овог обрачуна у ИзОд се врши обрачун припадајуће чланарине по општинским – градским организацијама УВПС. ИзОд врши обрачун примања лица по уговорима о ППП и она уплаћује сваком појединцу а обрачунати порез и допринос ПИО Пореској управи. Од припадајуће чланарине Оп-ГрОрд УВПС се обуставља износ уплаћен по уговорима о ППП, претплата за лист *Војни Ветеран* (за

10% чланова по 80,00 динара месечно – 960 динара на годишњем нивоу) и претплата за мобилну мрежу. Износ који остаје по наведеној обустави се уплаћује на ТР Оп-ГрОрг УВПС. Удружење је у извештајном периоду реализовало све планиране задатке без дуговања другим лицима нити има потраживања од других лица. Све обавезе су измириване на време. Прерасподелу уплаћене чланарине за 2024.годину ИзОд ГлОд Скупштине УВПС и Оп-ГрОд организација УВПС вршио је ИзОд ГлОд.

Укупни планирани приходи износили су 31.760.000,00 динара. Укупни планирани расходи, износили су 31.760.000,00 динара. Реализација финансијског плана за 2024. годину износи: приходи 35.490.841,56 динара – 111,75 % од плана, расходи 32.342.747,53 динара – 91,13 % од планираних прихода.

Планирани приходи ГлОд износили су 27.640.000,00 динара. Планирани расходи ГлОд износили су 22.530.000,00 динара. Реализација финансијског плана ГлОд за 2024. годину износи: приходи 34.373.270,20 динара – 116,44 % од плана; расходи 24.734.468,75 динара – 99,86 % од плана.

Приходи од чланарине: планирано 28.000.000,00 динара, а реализовано 33.477.023,34 или 119,56%.

Обрачуната чланарина у износу од 33.466.708,09 динара, распоређена је на следећи начин: за редовну делатност 20.080.024,85 динара или 60% и за Фонд за социјалну и хуманитарну помоћ 13.386.683,24 динара или 40%

Биланс стања УВПС на крају 2024. године износи 13.247.625,43 динара, а пренето стање из 2023. године је 10.099.531,40 динара, па је остварен вишак прихода над расходима (добитак) од 3.148.094,03 динара.

За штампање листа „Војни ветеран“ плаћено је у 2024. години 2.973.953,20 динара и за доставу листа до ОпГрОрг УВПС 247.605,00 динара, тако да укупни трошкови износе 3.221.558,20 динара.

Од ОпГрОрг УВПС на име претплате обустављен је износ од 1.526.352,26 динара па је разлику од 1.695.205,94 динара ишла на терет ИзОд. За претплату за лист „ВВ“ у ОпГрОд УВПС остварен је приход од 367.760,00,00 динара, па је разлика у односу на укупне трошкове штампања и доставе износ 2.853.798,20 динара покривена из прихода УВПС.

Информисање

Информисање чланства вршено је: путем интерног гласила „Војни ветеран“ који је штампан месечно, с тим што је за јун-август штампан двоброј, путем сајта Удружења војних пензионера, путем издава информација и аката које су председник УВПС и ИзОд ГлОд Скупштине УВПС достављали Оп-ГрОд организација УВПС, личним информисањем председника УВПС и чланова ИзОд, при присуству Скупштинама организација УВПС и при другим посетама.

И поред осталих успешних облика информисања, лично информисање које су вршили Председник УВПС и чланови ИзОд ГлОд Скупштине УВПС се у свим случајевима показало веома делотворно и те активности су биле веома посећене.

Са 14. седнице Главног одбора Скупштине УВПС

УНАПРЕЂЕЊЕ ОРГАНИЗОВАНОСТИ

После предлога посебног тела (комисије) за промене у Удружењу, на седници Главног одбора избушена су решења која ваља применити у Статуту УВПС, ако их усвоји Скупштина

„Многе недоумице решене су на седници Главног одбора

У Хорској сали Дома ВС 15. октобра одржана је седница Главног одбора Скупштине УВПС. На дневном реду биле су следеће тачке: (1) Усвајање записника са 13. седнице ГлОд и извештаја о раду између 13. и 14. седнице ГлОд Скупштине УВПС; (2) Предлог измене и допуне Статута УВПС; (3) Доношење Одлуке о додели признања УВПС; (4) Усвајање материјала за редовну седницу Скупштине УВПС и (5) Разно. Скуп је отворио председник УВПС, Љубомир Драгањац. После усвајања записника са претходне седнице и извештаја о раду, прешло се на главне тачке седнице.

Предлог измене и допуне Статута Удружења војних пензионера Србије образложио је председник Комисије за припрему предлога и члан Извршног одбора Остоја Поповић.

Потом се за реч се јавио Симеон Туманов председник ОпОрг УВПС Нови Београд:

„Ово је крупно питање, а ова седница историјска. Од наше одлуке да ли ћемо прихватити ове предлоге, зависи будућност нашег удружења. Захваљујем Остоји што је прецизно и детаљно образложио све предлоге. Имам две поруке. Најзначајнија је она што се тиче чињенице да смо разбили страх да ли да идемо у промене. Како смо дошли до ових предлога? Тачно је да смо тражили да се формира комисија. Било ја опструкција како да се формира комисија за промене и добро је што је она формирана и да смо је повећали са пет на седам чланова. У састав су ушли председници већих организација УВПС. Сваки наш документат треба да буде историја рада УВПС. Захваљујем председнику УВПС што је узео учешће у раду комисије. Истакнути су принципе организовања УВПС, јер смо хтели да УВПС остане јединствена организација. У измени Статута посебну пажњу треба посветити тачкама које су у претходном периоду биле кочница у раду, а да обезбедимо да ГлОд

буде место где ће се расправљати и доносити одлуке, то јест да нема паралелног органа који доноси одлуке. На пример Извршни одбор. Предлажем да се УВПС јединствено организује од врха до дна, да се изабере председник и потпредседник са Скупштином и другим органима. То обезбеђује да је одговорност председника и потпредседника највећа. Тражимо да се финансирање УВПС усклади са могућностима организација УВПС. Број мандата на функцијама треба да се ограничи на временски период, али дати могућност када нема кандидата да се бирају људи који желе да раде. Мислим да ће све ово што је урађено у будућности побољшати рад УВПС. Имам три предлога. Прво да се одржи још једна седница у децембру и да се у првој тачки расправља о организацији редовних избора и донесе одлука да се избори у организацијама УВПС организују до маја, а на нивоу УВПС у јуну. Друго, да се у одлуци дефинишу критеријуми о начину избора и кандидовања људи на функције. Треће, одлуком редефинисати финансирање УВПС. Ми смо хуманитарна организација и помоћ треба дефинисати другачије и праведније. Треба сачинити пречишћени текст Статута, и упутити га у организацију.

Председник ГрОрг УВПС Крагујевац Микан Васиљевић такође се залажио за промену одредби Статута УВПС.

„Треба донети одлуке које ће стабилизирати рад наших организација и омогућити рационално пословање. Доставили смо наше предлоге да се изабере председник, укине ИзОд а да се надлежности ИзОд доделе председнику, потпредседнику и ГлОд и да се формира секретаријат за техничке послове. Комисија је радила добро. Предлажемо да се 4. члан Статута – циљеви УВПС редефинишу, а да један од њих буде очување јединства УВПС на свим нивоима и члан 7. - ко може бити члан УВПС. Предлажем да се сви чланови где је регулисана надлежност ИзОд бришу, а треба регулисати ко преузима задат-

ке ИзОд, јер ако их преузима секретаријат, то би била козметичка измена. У члану 30. Регулисати да седнице ГрОд и ОпОд треба одржавати једном у два месеца. Чланом 35. дефинисати број чланова Скупштине ГрОрг и ОпОрг. Предлажем да се мандати ограниче на два. Рад комисије је био добар. За финансирање УВПС се слажем са генералом Тумановим, рекао је Васиљевић.

Потпредседник ГрОрг УВПС Ниш Небојша Живковић залажио се за проналажење формуле према којој би општинске и градске организације могле да учествују у пројектима за финансирање активности Удружења.

„Овде је речено да ако се градски општински органи Удружења региструју на нивоу града, то би порушило јединство УВПС, али ми сматрамо да то није тачно. У нашем граду делују организације у форми савеза, добро функционишу и добијају средства од града Ниша. Треба пружити могућност организацијама УВПС да могу да остварују приходе од локалне самоуправе, пошто је УВПС регистрован као јединствена организација у АПР-у. Изменом Статута, члан 16. могу се, по потреби, организовати саветници. То је сувишно и непотребно. Ревидирати трајање мандата. Сматрам да је одржавање две седнице Главног одбора годишње недовољно јер има доста обавеза. Има потребе да свака организација УВПС има свог представника у ГлОд, навео је Живковић.

Потпредседник ОпОрг УВПС Нови Београд Коста Новаковић приближио је неке од идеја за ефикаснији рад Удружења.

„Секретаријат нема надлежности Извршног одбора. Функције ИзОд преносе се на четири носиоца: ГлОд, председник, потпредседник и Секретаријат. Председник је једини меродаван за потписивање одлука а не потпредседник. Секретаријат не доноси одлуке, него само технички обрађује. Седнице ГлОд не треба ограничавати већ одржавати по потреби, а ограничити минималан број у години. Треба наћи начин да се може део правног лица пренесе на председнике општинске-градске организације. Кворум је добро дефинисан. Пречишћен текст Статута треба урадити пре одржавања седнице Скупштине“, навео је Новаковић.

Људи тешко прихватају мандате у организацијама УВПС. Мандат би требало да траје и више од два пута, ако гласањем већина чланова Скупштине тако одлучи, казао је Живан Марковић, председник ГрОрг УВПС Панчево. Он је предложио да у срединама где не могу да се оснују месне организације УВПС треба одредити поверенике.

При гласању за предлог Статута УВПС сви чланови Главног одбора подржали су промене, осим једног.

Признања УВПС изгласана су једногласно.

Ратко Ђорђевић, председник ГрОрг УВПС Ужице изнео је чињеницу да су тамошњи војни пензионери покренули иницијативу да се лицима који чекају проширење стана, додели новчани износ 10.000 – 15.000 евра у динарској противвредности. Удружење је то проследило државним органима, али одговора још нема. Ужичани су доставили предлог да се жени кориснику војне пензије која је без стана већ 35 година додели кров над гла-

Комеморативне свечаности поводом стрелјања невиних грађана у Краљеву 1941. године

СЕЋАЊЕ НА ОКТОБАРСКЕ ЖРТВЕ

За све Краљевчане 14. октобар је један од најважнијих датума јер се тог дана обнављају сећања на невино стрелјане жртве од 15. до 20. октобра 1941. године од стране окупационих снага немачког Вермахта.

Венац је положила и делегација војних пензионера Краљева

Подсећања ради тог крвавог октобра 1941. године окупационе снаге су у Краљеву у знак одмазде стрелјале 2.255 недужних грађана, по принципу 100 стрелјаних за једног погинулог немачког војника и 50 за једног рањеног. Оваква наредба је била само у Србији и имала је за циљ да се унесе страх међу становништво и спречи било какав оружани отпор, знајући да су Срби ратоборан и слободарски народ и да се неће помирити са окупацијом. Важно је било убити што већи број невиних људи из освете за властите губитке и пораз који су доживели од српске војске у Великом рату.

Прва група невиних људи и деце је приведена и затворена у локомотивску халу жељезничке станице у Краљеву 14. октобра, а стрелјања су извршена од 15. до 20. октобра. Међу стрелјаним највише је било Срба, али је убијено и 54 Руса и 60 Словенаца, који су у Краљеву потражили уточиште и спас од немачког терора. Овда-

шњи Музеј има посебну поставку којом чува сећања на невино страдање, коју свакако треба посетити.

Окупатори су пре масакра у Краљеву извршили масовна стрелјања у селу Драгинац код Лознице 19. октобра, а дан касније и у Крагујевцу. Нажалост за стрелјане у Драгинцу недовољно се зна у Србији, иако је број жртава већи од оних у Крагујевцу, међу којима је било и 305 деце старости од три дана до десет година.

Као и претходних година, 14. октобра је најпре одржана комеморативна седница у сали Скупштине града.

Након седнице активности су настављене у Спомен-парку, где је и гробље стрелјаних. На гробљу су већи број потомци стрелјаних који су палили свеће на спомен-обележјима и молили се за душе својих најмилијих. Трибине у вези са Спомен-парком су биле пуне школске омладине који су са својим наставницима и професорима дошли да одају почаст стрелјани-

ма. Овакав час историје је најбоља основа да се код младих људи развија осећај поштовања према пострадалим прецима. Ову праксу треба наставити и убудуће за све манифестације које се организују, јер само преношењем осећања на младе да се поштују догађаји из наше историје можемо очекивати да то дуго траје.

Звуци сирене су најавили почетак протоколних активности, након чега је отпевана химна Боже правде.

Парастос невино стрелјаним су, као и сваке године, служили свештеници Епархије жичке.

Уз полагање венаца сенима стрелјаних су се поклониле бројне делегације: пре свих потомци стрелјаних а затим града Краљева, Рашког управног округа, Војске Србије, полиције, жандармерије, бројних удружења, организација и друштава, међу којима и делегација градског одбора УВПС.

Организована је и промоција документарног филма „Два лица рата“ у биоскопу *Кварт* истог дана у 14,00 часова. Аутор овог филма је Зоран Добрић свој радни век провео је у Аустрији као новинар и документариста аустријске државне телевизије ОРФ која је и финансирала снимање тог дела.

Аутор филма, који је био присутан на пројекцији и обратио се гледаоцима, каже да филм има две основе. Прва основа су стравични злочини над српским цивилима, почињани на основу наређења генерала Франца Бемеа пореклом Аустријанца које је гласило „Сто Срба за једног убијеног припадника Вер-

махта, а 50 за једног рањеног“

Ни Хитлер ни Беме нису заборавили да су их Срби поразили у Великом рату. Зато је у септембру 1941. Хитлер лично поставио Бемеа за главнокомандујућег у окупираној Србији, знајући какву мржњу Беме има према Србима. За само 75 дана његовог командовања и по његовом наређењу стрелјано је најмање 35.000 цивила, највише Срба Јевреја и Рома. Потврђено је да је најмање две трећине злочина у Србији дело аустријских официра и војника.

У филму су приказана сведочења малобројних људи који су имали срећу да преживе и потресне фотографије и документи везани за логоре и злочине.

Градска управа ће и у наредним годинама издвајати потребна средства за уређење гробља стрелјаних и изградњу капеле на месту стрелјања.

Јован Симић

Опроштај од генерала Небојше Павковића

ЛЕГЕНДАРНИ КОМАНДАНТ

Уз највише државне и војне почести у Алеји заслужних грађана у Београду је сахрањен некадашњи начелник Генералштаба ВЈ, командант Треће армије и Приштинског корпуса

У Свечаној сали Дома ВС у Београду одржана је комеморативна свечаност којој су присуствовали чланови породице преминулог генерала, министар одбране Братислав Гашић, начелник Генералштаба ВС генерал Милан Мојсиловић, саборци и многобројни грађани. Свечаност је отворио председник Клуба генерала и адмирала Србије генерал-мајор у пензији Лука Кастратовић, који је рекао:

„Генерал Небојша Павковић био је хуманиста, човек чврстог карактера који је своје способности и оданост отаџбини показао у одбрани земље у агресији НАТО-а 1999. године, када је неправедно удаљен са дужности начелника Генералштаба, предат Хагу, анатемисали га, напали су му породицу и, посебно, када је у хашком казамату одбио притисак и понуду да призна кривицу у замену за слободу – односно скраћење затворске казне. Пребродило је све недаће, али није победио опаку болест, коју су му вероватно изазвали у казамату. Покољења ће се надањивати његовим ликом и делом.

Генерал-мајор у пензији Драган Паскаш је подвукао да је Павковићев живот био испуњен изазовима, одговорношћу, али и дубоким уверењима да служи вишем циљу.

Комеморативна свечаност отпочела је одавањем поште генералу Павковићу

У церемонијалу одавање поште учествовали су и гардисти

„Данас стојимо овде окупљени у тишини и поштовању, да се опростимо од генерала Небојше Павковића, човека који је свој живот посветио служењу својој земљи, војсци и народу. У тешким временима, када се од сваког човека захтева храброст, доследност и одлучност генерал Павковић није одступао. Без обзира на различите погледе и оцене историје, једно остаје неоспорно, био је војник до краја, верујући у заклетву коју је дао и обавезу коју је преузео.

У данима искушења, знао је да поднесе терет одговорности. У тренуцима када је тишина била тежа од буке, доносио је одлуке које су тражиле храброст и никада се није склањао. Генерал није био само војник, био је вођа, учитељ, саборац и узор многим.

За своје саборце, био је командант, али и ослонац. За оне који су га познавали лично, био је човек јасних речи, оштре дисциплине, али и скривеног осећаја за правду и одговорност. За породицу, био је стуб и ослонац у свим ситуацијама. Иза њега остају сећања, приче и лекције које ће трајати далеко дужи од једног људског века.

Данас, када се заувек затварамо једно поглавље, не говоримо само о крају једног живота, говоримо о историји, оној коју не бирамо увек сами, али коју својим делима обликујемо. Генерал Павковић је оставио траг, тај траг наставиће да живи и књигама, у сећањима његових војника, у разгово-

Последњем испраћају присуствовао је изузетно велики број грађана

Стамбени проблеми у Војсци Србије (НЕ)РЕШИВИ ПРОБЛЕМИ

рима старијих генерација са млађима и у свему ономе што носи име служења и жртве", казао је Паскаш.

Над одром генерала Павковића великом скупу обратио се генерал-пуковник у пензији Бранко Крга. Рекао је да тамо где год је живео генерал Павковић је остављао дубоки траг поштовања, љубави и сећања на посебну личност која је испољавала широк спектар интересовања и активности, од потпуне посвећености професији учитеља, официра, команданта, борца, преко шармантног лика у разним видовима дружења, до вештог играча на разним спортским теренима и суптилног сликара.

„Нарочити печат генерал Небојша Павковић оставио је као командант Приштинског корпуса и Треће армије, јуначки јединица које су се под његовом вештом командом, са осталим командантима и војницима, бориле за очување слободе, независности и територијалног интегритета наше земље. Да су наше јединице под командом генерала Павковића, Лазаревића и других команданата и командира попустили на Кошарама, Паштрику, Дреници и на другим просторима, не би било резолуције 1244 и данас би ситуација у Србији изгледала сасвим другачије. Исто тако, као начелник Генералштаба, у једно веома сложено време за нашу државу, испољио је многе врлине које треба да красе српског генерала.

„Ми, који се с њим дуго познајемо, присећамо се да је и у најтежим приликама, у рову са борцима, за наставничком катедром, приликом разговора са представницима медија, на многим састанцима са највишим државним руководиоцима, као и са нама његовим колегама, увек испољивао достојанствено држање са јасним ставовима шта је желео да каже, без пристајања на труле компромисе. У историји ће свакако наћи места његова мисао изнета у току одбране од агресије о томе да „ми не бирамо противника, већ морамо да се боримо против онога ко нас је напао“.

Остаће такође забележено, када се у Хагу бранио од неоправданих оптужби на рачун наше војске и државе, па и њега лично, чинио је то убедљиво и достојанствено. И у најтежим временима његовог живота, када је двадесетак година провео у неприродним условима за слободног човека, на питање, „како си Небојша“?, увек је одговарао, „добро је“, иако је јасно да му није било баш добро. Оставштина генерала Павковића је импозантна. Поред високих признања и одликовања за успешан рад, написао је и неколико књига, ту су и бројна поучна обраћања медијима и ликовна уметничка дела, али ипак, највећа вредност коју оставља, сигурно је трајно сећање и поштовање свих оних који су га познавали. Његово родољубље, стручност, професионална одговорност и однос према људима, могу да послуже као добар пример млађим генерацијама. Српски народ и наша историја сигурно ће изузетно позитивно оценити живот и рад генерала и човека Небојше Павковића“

Приликом сусрета активних и пензионисаних војних старешина честа тема је решавање стамбеног питања. Из тих разговора се сазнаје за море препрека и проблема на које наилазе у покушају да реше то егзистенцијално питање.

Према званичним информацијама из Министарства одбране и Војске Србије, они тврде да воде рачуна о стамбеним проблемима својих припадника и пензионера. Постоји *Правилник о решавању стамбених потреба у МО и ВС*, који дефинише критеријуме за расподелу станова и кредита. По подацима из 2017. године без стана у ВС је 10.213 професионалних припадника и око 3.980 пензионера без одговарајућег стана. Иако постоји *Правилник*, број особа које чекају стан је велики. На пример „чекам 28 година“ цитат је једног од њих. Модел решавања да се стан добија након много година службе је неприхватљив, ако се жели планирати породица. Код пензионера то је нарочит проблем, јер када више нису активни, теже испуњавају услове за кредитирање или друге моделе. Постоје примери у пракси да многи појединци остају нерешив случај. Зашто се јављају проблеми једно је од питања. Државни буџет и ресурси су ограничени, што отежава да се брзо реше све потребе стамбеног збрињавања. Одредбе *Правилника* се често мењају, што појединце доводи у мање повољну позицију. Када су пензионери у питању, модел који се користи, на пример кредитирање, није увек прихватљив за старије генерације. У једном извештају из 2024./2025. године помиње се да је програмом стамбеног кредитирања за професионалне припаднике у једној години одобрено 2.004 кредита.

У истој вести стоји да је пензионерима укупно одобрено 1.549 кредита. Медији су 2025. године објавили да је од почетка године додељено 667 станова припадницима Војске Србије. Немамо јавно доступну информацију о разлици оних који чекају стан и оних који су решени за 2025. годину. Војни синдикат 2023. године упутио је притужбу Влади Србије због „злоупотреба у поступцима стамбеног збрињавања“, са правилницима, ранг-листама и обавештењима. Недостаје јасан јавни извештај са актуелним бројевима колико лица чека решење стамбеног питања. Приказано стање наметнуло би потребу проналажења реалних и применљивих решења који би помогли решавању овог проблема.

Први предлог је увођење дигиталних регистара стамбених потреба, транспарентна јавна листа са статусом сваког захтева. Ажурирање правилника, тако да се приоритети дају млађим официрима и подофицирима у активној служби, да не би одлазили из система одбране. Усклађивање критеријума доделе станова са тржишним условима, флексибилнији

модел за пензионере. Увођење јавног и приватног партнерства, где би приватне фирме градиле станове на земљишту МО, а држава би субвенционисала део цена. Модел „50/50“, већ виђен у Русији и Грчкој, држава даје земљиште, инвеститори граде, а припадници војске купују уз субвенцију. Формирање Војностамбеног фонда, као пословно правног лица које би кординисало погодке и издавало обвезнице, као што имају полицијски фондови у неким земљама ЕУ. Коришћење војних комплекса и касарни које више нису у употреби и њихова пренамена у стамбене блокове. Стварање посебне линије субвенционисања кредита, попут модела „Први стан“ за пензионере и припаднике ВС. Кредитна погодност да се преноси на породицу ако војно лице погине или се пензионире. Решавање старих случајева и давање временског рока од 12 месеци за решавање свих старих случајева.

Могућност да они који дуго чекају на стан добију стамбени ваучер на пример 30.000 евра, који могу користити за комерцијалну куповину.

Неке земље имају веома успешан систем за решавање стамбеног питања за припаднике оружаних снага. У Француској постоји војносоцијални фонд који сам гради и изнајмљује станове за припаднике снага безбедности. У Пољској постоји војностамбени фонд који се финансира из буџета и дела плата припадника снага безбедности. Србија може преузети елементе из тих модела уз прилагођавање могућностима буџета Србије. Све предложене мере имају за циљ подршку социјално-економском статусу припадника Војске Србије. Стамбено збрињавање један је од кључних фактора за стабилност кадра, морала и дугорочно остајање у служби. Да би се изашло из застоја у решавању стамбеног питања припадника Војске Србије и пензионера, потребна је комбинација системских мера и транспарентности нерешивих стамбених проблема.

Генерал у пензији **Драган Паскаш**

Тајно друштво «Округлог стола» представљало је саморазвијајући разгранати систем који је остваривао све већи утицај на британску империјалну политику. Након Роудсове смрти, 1902. године, на чело друштва дошао је лорд Алфред Милнер, један од главних организатора државног удара у Русији у фебруару 1917. године. Главни циљ Милнеровог постављења било је ширење Империје и развој друштва благостања неопходног за промоцију и афирмацију британског стила живота. Истовремено, кључна идеја А. Милнера била је стварање Лиге народа, под потпуним утицајем и контролом Британске империје. Милнер је формално ступио на чело друштва 1904. године и као један од његових главних циљева поставио слом Руске царевине. Међутим, нису сви представници највише елите Британског царства подржавали ове идеје друштва. Један од таквих био је британски министар војске, лорд Х.Х. Кичинер. Међутим, он је доживео трагичну судбину. Наиме, министар је 5. јуна 1916. године, на крстарици «Хемпшир» заплывио из британске луке ка Архангелску. На лични позив врховног команданта руских оружаних снага, цара Николаја II, Кичинер је кренуо на разговоре о снабдевању активног састава руске војске. То је била званична сврха посете. Међутим, сходно тајном споразуму са руским врховним командантом, Кичинер је намеравао да истражи криминалне финансијске преваре енглеског војноиндустријског концерна „Викерс“, који је упорно подривао испоруку артиљеријских граната Русији.

Успостављање контроле над светом

Назирао се огроман скандал. Русија и Велика Британија су биле савезници, али изгледа да «Викерс» није поступао у складу са њиховим интересима. Британски министар је са собом носио десет милиона фунти чистог злата - на рачун будућег кредита Русији од владе Енглеске. Лорд Кичинер је имао најозбиљније намере да прекине саботажу. Међутим, пролазећи дуж обала Орканијских острва (Шкотска), крстарица «Хемпшир» дигнута је у ваздух моћном мином непознатог порекла и одмах је потонула на дно. Нико од путника и чланова посаде крстарице није преживео. Немачки генерал-пуковник Ерих Лудендорф, одличан познавалац тајних операција, у својој врло информативној књизи «Моје успомене на рат 1914—1918» (објављене у СССР-у 1923. године и у Русији 2016. године) директно указује да мистериозна смрт искреног руског пријатеља није изазвана немачком мином или торпедом, већ управо силом која није дозвољавала да се Русија, уз Кичинерову помоћ, опорави и да је експлозија целе Русије већ била планирана. Главни циљ «Округлог стола» био је стварање Светске владе под руководством Британске империје и успостављање финансијске контроле над светом. Занимљиво је да је након смрти лорда Кичинера, руководилац друштва «Округлог стола» постао управо британски војни министар Милнер (1854-1925), који је, као што је речено, играо једну од кључних улога у организовању масонског удара у Русији фебруара 1917. године, тј. експлозије Русије, о којој је

Порекло, идеологије, појавни облици Хибридног рата

ПОТМУЛО УГРОЖАВАЊЕ МИРА

Појам «хибридни рат» појавио се у америчкој војној литератури пре 20 година. Амерички генерал Џејмс Матис, будући шеф Пентагона и пуковник Франк Хофман, објавили су 2005. године значајан чланак «Будућност ратовања: успон хибридних ратова», у којем, позивајући се на војну доктрину 90-тих година XX века, уз три ратна блока дефинисана од стране генерала Чарлса Крулака (извођење борбених дејстава, мировне акције за раздвајање зараћених страна и пружање хуманитарне помоћи) додају и четврти блок (психолошке и информационе операције и рад са становништвом).

Пише: Игор Николајевич Панарин

писао генерал Лудендорф.

Државни преврат из фебруара 1917. године, који је довео до свргавања монархије и пропасти Руске империје, може се сматрати успешном операцијом хибридног рата, који су спровеле снаге западног масонства и британске обавештајне службе МИ6. Није тајна да су главни почиоци фебруарског државног удара (масони, либерали и генерали-завереници) били подржани од стране Бриганаца и контролисани из Лондона.

Хладни рат као хибридни рат

Савремена западна стратегија хибридног рата почела се развијати у оквиру такозваног Хладног рата (1946-1991), покренутог против СССР-а на иницијативу Винстона Черчила. Хладни рат је заправо био хибридни рат Запада против СССР-а. Током овога рата спровођене су субверзивне идеолошке и економске активности широких размера, а стварани су и «агенти утицаја» Запада у совјетској елити. СССР је намерно уплетен у исцрпљујућу трку наоружања, у рат у Авганистану, итд.

Изазови и субверзивне претње у форми хибридног рата нису били адекватно процењени од стране руководства СССР-а, које се упорно припремало за класични рат, сматрајући војну силу и нуклеарно одвраћање основом за очување суверенитета државе. Неке приступе методологији хибридног ратовања двадесетих година су описали наши домаћи војни стручњаци. Генерал-мајор Александар Свечин, «руски Клаузевиц», сматрао је да ће се будући рат одвијати на више фронтова - политичком, дипломатском, економском итд. Он се заправо може сматрати једним од главних теоретичара модерног хибридног рата. Међутим, Свечинове иновативне идеје нису разумели сви војни теоретичари и команданти Црвене армије, посебно они који су командовали јединицама у време грађанског рата. Најконзистентнији критичар, чија се критика претворила у отворени прогон Свечина, био је бивши потпоручник, масон и жестоки троцкиста Тухачевски. Он је, управо под патронатом Лава Бронштајна Троцког, направио вртоглаву и апсолутно незаслужену каријеру у

Црвеној армији, посебно узимајући у обзир његове стратешке погрешке као команданта Западног фронта током неуспешног пољског похода 1920. године. Свечин је о томе писао више пута. Ево, на пример, једне његове опсервације о овој теми: «Маневар снага Западног фронта средином августа 1920. године - наступање крема доњој Висли - представљао је идеалну припрему за пољски контранапад», што се, као што је познато, завршило поразом трупа Западног фронта. Ова оправдана и основана критика снажно је повредила понос Тухачевског. Можда је осетио моралну супериорност Свечина, схвативши да он никада не би потписао наређење да истреби тамбовске сељаке отровним гасовима, што је Тухачевски урадио. Бивши потпоручник био је свестан да официрска част не би дозволила Свечину да медијски прогони противника који је већ под репресивним мерама служи затворску казну. Међутим, управо је то учинио Тухачевски, иступајући 1931. године на састанку војног одсека лењинградског огранка Комунистичке академије са рефератом под насловом «О стратешким погледима професора Свечина». Реторика говора будућег завереника, блиско повезаног са британском обавештајном службом, јасно је показала политичку основу прогона, која је резултирала објављивачем брошуре «Против реакционарних теорија на војно-научном фронту (Критика професора Свечина)». У то време, Свечин је био у притвору изрежираном од стране истог троцкисте Тухачевског и није могао да одговори на критике.

Стратегија без мача

Идеју комплексности будућег рата бранио је у својих радовима и генерал-потпуковник Андреј Сњесарев, који је истицао да периоди без оружане борбе морају бити испуњени «невојним операцијама». У њима «стратегија не функционише мачем већ другим средствима, макар и туђим, као што су: пропаганда, уништавање непријатељске привреде, превага у јачању у својих снага...» Међутим, у СССР-у се ти приступи нису развијали.

Хибридни рат – мрежни дијаграм

У оквиру реализације стратегије хибридног рата Запада против СССР коришћен је и систем економских санкција. Наиме, у циљу обезбеђивања контролизованог технолошког заостајања СССР, државе чланице НАТО пакта и Јапан су, кроз тзв. Координациони комитет за контролу извоза (КО-КОМ) који су основале још 1949. године, контролисале извоз «забрањене» робе и технологија у СССР и државе Варшавског блока. После поновног уједињења Крима са Русијом, 2014. године, Запад је Русији увео економске санкције, фактички сличне онима које су годинама примењиване против СССР-а.

Крајем 1980-их година, уз моћну организациону, финансијску и информациону подршку из иностранства, избили су крвави сукоби на територији СССР-а. Наступио је и свеобухватни (финансијско-економски, информационо-идеолошки, политичко-дипломатски итд.) притисак на нашу земљу. Руководство СССР није било у стању да се супротстави неоружаној агресији, допутивши да 1991. године дође до распада државе. У процесу распада, крајње негативну улогу одиграо је генерални секретар ЦК КПСС Михаил Горбачов, који није могао, или није хтео, да се супротстави хибридном рату Запада. Горбачов је, са мог становишта, главни кривац за распад СССР-а. У томе су му помогла три саучесника - Јаковљев, Шеварнадзе и Кравчук.

У пракси, Запад данас заузима агресивно-офанзивну позицију у методолошкој сфери, окривљујући Русију чак и за наводно вођење хибридног рата, сходно познатој руској изреци: «Капа гори на лопову!» Овде имамо управо ситуацију да главни агресори покушавају да постану вукови у овчјим кожама. То показује активни пропагандни приступ Запада у оквиру вођења офанзивног хибридног рата против Русије, будући да сопствене методе притиска (финансијске и економске, информационе, идеолошке, итд.) усмерене да изазову штету Русији, западни лидери не сматрају таквим.

Снага „обојених револуција“

Снажан ударац систему националне безбедности Русије и стабилности у Евроазији донеле су «обојене револуције» у Украјини на Блиском истоку, које су изазвале хаос. Негативан развој геополитичке ситуације по Русију практично је омогућен претходним активним и значајним коришћењем савремених информационих технологија од стране Запада, са циљем преобликовања свести и понашања значајног дела становништва Украјине и

држава Блиског Истока. Са друге стране, несавршеност руског система прогнозирања, процене ситуације у стратешки важним регионима света и антикризниот реактовања показала се кроз одсуство значајнијег превентивног деловања против активности Запада у Украјини.

Полазну тачку за израду концепције коришћења тероризма као посебне технологије хибридног рата представљао је тајни пројекат НАТО, који су после Другог светског рата разрадили британска обавештајна служба МИ6 и ЦИА. У државама, чланицама НАТО, паралелно са регуларним армијама алијансе, појавиле су се тајне НАТО војске (такозване «позадинске» (stay-behind) или «гладио» (лат. gladio - меч)). Тајни Комитет безбедности у штабу НАТО-а у Бриселу руководио је овим армијама и координисао њихове активности. Њихови представници су се састајали сваке године. МИ6 и ЦИА су финансирали стварање и активности ових тајних диверзантских група, обучавали их и опремали њихова складишта оружја и експлозива. На пример, италијанска тајна армија НАТО-а водила је тајни рат против италијанских комуниста (ИКП) и социјалиста (ИСП), почињивш крваве терористичке акте. Тако су, непосредно пред Божић 1969. године, на препуним трговима Рима и Милана експлодирале четири бомбе, а погинуло је 16 људи. За то крваво злочедо намерно су били окривљени комунисти. Недалеко од италијанског села Петеоно, 1972. године, експлодирао је минирани аутомобил-бомба, што је резултирало погибијом три карабињера. Након два дана, полиција је добила анонимно писмо да су терористички акт извели чланови организације «Црвене бригаде». Усред антифашистичких демонстрација 1974. године, експлодирала је бомба, а биланс је био: осморо мртвих и 102 рањених. У августу 1974. године, у експресном возу (Italian Express), који је саобраћао из Рима за Минхен, експлодирала је још једна бомба. Погинуло је 12 људи и 48 је било повређено. На железничкој станици у Болоњи, 2. августа 1980. године догодио се нови терористички акт, у којем је погинуло 85 људи, а 200 је повређено. Медији и политичари су окривили припаднике «Црвених бригада» за организацију ових терористичких аката.

Појава Ал-Каиде

Развој пројекта «Гладио» одвијао се у Авганистану, где је главном идеологу хибридног рада Запада против СССР,

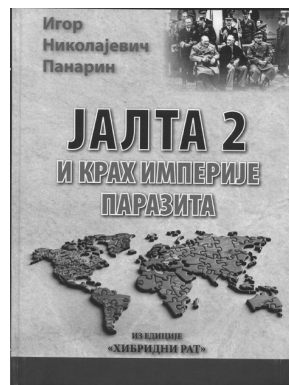
русофобу Збигњеву Бжежинском успело да у сукобе «увуче» Совјетску Армију. МИ6 и ЦИА су створиле жариште међународног исламског терористичког покрета за борбу против совјетских снага у Авганистану. Тако се појавила Ал-Каида која је окупила плаћенике из 43 земље. Десетогодишњи рат са муџахединима који је уследио, био је један од разлога за пораз Совјетског Савеза у Хладном рату. Уз организациону и финансијску подршку западних обавештајних служби створена је организација, која је координисала премештање ветерана авганистанског рата који су остали без посла по целом свету. Касније је Ал-Каида успешно усмеравала исламске фанатике са искуством у ратовању, на Северни Кавказ, у Алжир, Босну, Косово и Метохију, Ирак и Сирију (где је на основу искуства Ал-Каиде био створен ИСИЛ).

Шта се догодило са овим тајним НАТО армијама после распада СССР? Све оне су остале у строју. Као и раније, спроводе терористичке акције «под лажном заставом» у оним државама, које не желе да добровољно прихвате правила глобализације. Механизам је једноставан: прво «терористи» до максимума дестабилизују стање у земљи, а затим ту долазе снаге САД и НАТО ради пружања помоћи у борби са терористима и ради спровођења операције «стибилизација». Реализација таквог сценарија је једном била онемогућена у Сирији.

Особеност савремене фазе развоја међународних односа је снажан политички, информациони и економски притисак на Русију од стране Запада, што чини саставни део западне стратегије хибридног рата чији је циљ дезинтеграција, стварање хаоса и нестабилности на простору Евроазије.

Стратегију хибридног рата САД и НАТО разрађују дуги низ година. Као нови елемент рата разматра се јачање утицаја на припрему, ток и исход глобалног рата удруженим деловањем војних и неконвенционалних активности. Појам «хибридни рат» појавио се у америчкој војној литератури пре 20 година. Амерички генерал Џејмс Матис, будући шеф Пентагона и пуковник Франк Хофман, објавили су 2005. године значајан чланак «Будућност ратовања: успон хибридних ратова», у којем, позивајући се на војну доктрину 90-тих година XX века, уз три ратна блока дефинисана од стране генерала Чарлса Крулака (извођење борбених дејстава, мировне акције за раздвајање зараћених страна и пружање хуманитарне помоћи) додају и четврти блок (психолошке и информационе операције и рад са становништвом).

(Настава се)

КАКО ДО КЊИГЕ

Књига „Јалта 2 и крах империје паразита“ Игора Николајевича Панарина, из које доносимо одломак о хибридном рату може се набавити путем сајта .
www.vojnknjizara.com

Слободарски дани Зајечара

РАТНИЦИ НИСУ ЗАБОРАВЉЕНИ

Ослобађање Зајечара и Тимочке Крајине је специфично у оба светска рата. Наиме, у Првом светском рату Зајечар од Бугара ослобађају Французи, а у Другом светском рату - партизани и Црвена армија. Ослобађања се дешавају у септембру 1918. и октобра 1944. године. Први светски рат је за Тимочку Крајину био изузетно тежак, бугарска окупација донела је много невоља становништву Зајечара и осталих градова. Зверства која су се догађала разбуктала су бес и жељу за осветом. Савезничка команда на Солунском фронту знала је за жељу Срба да се освете за све невоље које је учинила Бугарска војска. Да би спречили освету Савезничка команда даје задатак Француској коњичкој бригади, којом је командовао генерал Гамбете, да ослободи Зајечар. Зајечар је ослобођен 19. октобра 1918. године. За ослобођење Зајечара животе је дало 85 француских војника. Становници су са одушевљењем дочекали ослободиоце. Из Зајечара у јединицама српске војске за слободу животе је дало 4.083 ратника.

Зајечарци су се одужили ослободиоцима, како Српским ратницима тако и Француским, који су изгубили животе за ослобођење града и околине. Сахрањени су на локалном гробљу и уредили посебан про-

стор, који Зајечарци зову Француско гробље.

У помен ових историјских догађаја, за Дан Тимочке бригаде и у граду. Полажу се венци на гробове и споменике ратника из Првог и Другог светског рата.

Тих дана свечаности се организују у касарни Тимочке бригаде и у граду. Полажу се венци на гробове и споменике ратника из Првог и Другог светског рата. Посебно је интересантан догађај када се полажу венци на Француском гробљу, где су присутни представници Француске и Мароканске амбасаде (у саставу Француске војске били су и Мароканци). Венце полажу представници града Зајечара, Војске Србије, УВПС - Зајечара, СУБНОР-а, ветерана, удружења резервних војних старешина, представници надлежног министарства. Представници амбасада су изузетно захвални за организовање комеморативних свечаности.

У Другом светском рату, у врло кратком времену, Зајечар је ослобођен у два наврата.

На основу наређења ВК НОВ, 23. пешадијска дивизија добија наређење да из Нишке котлине са три бригаде (7, 9. и 14.). крене у Тимочку Крајину. Основни и крајњи задатак јој је био да се припреми за прихват јединица Црвене армије. У свом наступу 9. бригада добија задатак да ослободи Зајечар, што чини 7. септембра 1944. године. Дејства продужава према Неготину и 12. септембра успоставља

контакт са јединицама Црвене армије које су дошле на обалу Дунава са Румунске стране.

Немачке снаге из Грчке из рејона Ниша, међутим, крећу према Зајечару и улазе поново у град. Бригада се повлачи на Дели Јован и Мироч. Немачке јединице се кратко задржавају јер добијају наређење да се повуку према Београду. Јединице Црвене армије форсирају Дунав и заједно са 9. бригадом ослобађају Зајечар, 8. октобра 1944. године.

Поводом овог догађаја организује се полагање венаца и цвећа на гробницу ослободиоцима на месном гробљу. Свечаностима присуствују и представници амбасаде Русије, града Зајечара, Војске Србије -

Тимочке бригаде, УВПС - ГрОд Зајечар, СУБНОР, РВС, ветерани и грађани.

У борбама за ослобођење Зајечара погинуло је 1.266 припадника Црвене армије и 76 припадника 9. бригаде.

Ове године на велелепном месту Спомен-костурници, тако су овај објекат назвали грађани, положени су венци за погинуле борце 9. бригаде и за погинуле борце Црвене армије. Интересантно је да постоји списак сахрањених војника, тако да су и потомци из Русије долазили на гробље својих предака, погинулих за слободу Зајечара, тражећи их кроз постојеће спискове.

Љубомир Рељановић

Дан ослобођења Земун

ОДАТА ПОШТА ПАЛИМ ПАРТИЗАНИМА

Поводом Дана ослобођења на Споменик борцима НОР-а у центру Земун, одата је пошта погинулим партизанима и положени венци. Ученици основне школе „Светозар Милетић“ отпевали су државну химну. Скуп је отворио председник СУБНОР-а Земун Радослав Лазаревић. Окупљенима се обратила Бранка Мосуровић, члан Председништва СУБНОР-а Земун. Даринка Марковић, члан књижевног клуба „Иво Андрић“ казивала је пригодне стихове.

Венце су ноложиле делегације Градске општине Земун са замеником председника општине Жиком Крстићем на челу, СУБНОР-а Земун, СУБНОР-а МО Батајница, СУБНОР-а Лаћарак, СУБНОР-а Савски Венац, Удружења пензионера Земун, Удружења ратних војних инвалида, Удружења „Српске војводе“, а у име делегације УВПС Оп-Од Земун, Славко Дошеновић, Ружа Ћосић и Гојко Божовић.

Т. Митушев

Први сусрет Прве класе Интендантске средње војне школе Сарајево

СРДАЧНО И ВЕСЕЛО

Први пут након завршетка школовања, 4. и 5. октобра, организован је сусрет 1. класе Интендантске средње војне школе, која је своје школовање завршила у Сарајеву. Школовање је започело 1. октобра 1972. године, а промоција је била 14. јула 1976. године. Школовање је завршило укупно 24 питомца, и распоређени су на службу широм тадашње СФРЈ.

У току 2025. године, покренута је иницијатива да се успоставе контакти међу класићима, ради евентуалног сусрета, односно обележавања 50-годишњице од завршетка школовања. Приступило се опсежној потрази за адресама и бројевима телефона преживелих класића, и у томе се успело.

Од 24 питомца који се завршили школовање 1972. године, преминуло је њих шесторица. За преосталих 18 класића прикупљени су контакти, и формирана је вајбер група, где је одмах потекао предлог да се први сусрет одржи у току ове године.

Организатори сусрета били су Мухамед Мулахметовић, Славко Пејчић и Стојан Ђукић.

Сусрет је одржан у ресторану Ваздушна бања у Нишу, а с обзиром да су скупу присуствовали класићи из свих република бивше Југославије, преноћиште је обезбеђено у истоименом хотелу. Скупу је присуствовало укупно 11 класића, а остали из објективних разлога нису могли доћи.

Дружење у ресторану, уз пригодан ручак и пријатну атмосферу, трајало је до касних вечерњих сати, уз евоцирање успомена из времена школовања, практичне наставе, логоровања и стажирања. Свако од класића, упознао остале класиће о својој каријери, местима службовања, где сада живи и о породичном стању.

Другог дана сусрета, посетили су Спомен-комплекс Чегар, Ђеле кулу и Нишку тврђаву, након чега су се класићи растали, уз договор да се следеће године, за 50-годишњицу матуре, скуп одржи у Охрид у трајању од три дана.

Рапорт из Врања

ОДАТА ПОШТА

У оквиру обележавања годишњице ослобођења у Првом светском рату, делегација Удружења војних

пензионера Врања, са потпредседником удружења Србом Ђорђевић на челу, 4. октобра одала је пошту часним патриотима, ослободиоцима и погинулим борцима, полагањем цвећа испред Спомен-костурнице на Шапраначком гробљу у Врању

С. Ђ.

Прича о два другара

НА ЈУТАРЊОЈ КАФИ

Мала пажња чини велика дела. Два другара из ужичког Удружења војних пензионера, старији Милун Кљајић и млађи Живомир Гајић свакодневно се састају на истом месту у исто време да попију јутарњу кафу и размене мишљења о различитим темама.

Ово је пример лепог и здравог односа двојице другара који треба неговати у целој организацији УВПС.

Два другара пију јутарњу кафу у насељу Крчагово. Кафа се пије у малом дрвеном кафићу поред поште. Старији другар са штапом станује у близини кафића, где се пије јутарња кафа, док млађи живи у граду код старе робне куће Свакодневно млађи пређе дисанцу од 1,5 км од трга где живи, преко Доварја до места где пију кафу. Време поласка је увек око пола девет, а време састанка два другара на кафи је око девет часова. Али пре него што се састану, млађи другар увек оде код старијег у стан да га прихвати под руку (фотографија говори) и тако заједно полако долазе на место испијања јутарње кафе. Церемонија траје отприлике 45 минута и онда опет млађи другар са старијим мало прошећа и затим га испрати до његовог стана. Растају се уз договор да се виде и сутрадан на јутарњој кафи. Тако сваки дан од понедељка до суботе.

Недеља је дан за одмор и спремање свако свог стана.

Војни пензионер **Милан Токић**

Дружење матураната 19.класе ТСВШ у Краљеву

ДРУГАРСТВО ИЗНАД СВЕГА

Давне 1974. године у Техничкој средњој војној школи у Загребу је своје школовање завршила 19. класа. Другарство које је створено током школовања је било неизмерно, али су тада млади подофицири морали да се растану и јаве на службу у своје јединице широм СФРЈ. Ретке су биле прилике да се током службовања сусретну. Већина њих се радо сећала својих класића, али до неког већег окупљања никада није могло доћи, посебно у време разбијања СФРЈ.

Смиривање ситуације на овим просторима је подгрејало жељу да се поново виде и окупе у већем броју. Некадашњи начелник класе Антун Немета је ступио у контакт са бившим питомцима Антом Тончи Келебом из Загреба и Божом Бошњакочићем из Хлебине, па су заједно организовали први сусрет класе у Хлебинама 2009. године. После првог окупљања организација наредних је доста једноставнија и број одазваних се сваке године увећавао, тако да је на једном сусрету било 97 класића. До сада је

одржано 13 сусрета: три у Загребу, два у Сомбору и по један у Мартину на Мури, Осијеку, Београду, Новом Саду, Јагодини, Бару и Обреновцу.

Четрнаести сусрет планиран за ову годину је одржан у Краљеву 27. септембра. Домаћин сусрета и главни организатор је био потпуковник у пензији Љубинко Тодоровић. Окупљање је почело дан раније, када су пристигли гости из Северне Македоније, Словеније и Црне Горе.

Званичан почетак дружења у ресторану Велики Ас је кренуо у 12 сати, након поздравне речи домаћина Љубинка Тодоровића. Он се присутнима захвалио на доласку и у кратким цртама описао град Краљево и све оно што се у њему може видети и доживети. Од укупно 36 гостију било је 23 класића и 13 супруга.

Иако је дружење трајало до поноћи, показало се да је и то недовољно да се учесници подсети на све оно што су доживели током школовања и лепоте заједничког живота. Наравно да су своје место морале наћи и приче из садашњег живота.

Свима су подељена обележја: грб града као и слике централног дела града. Поред тога свакоме је поклоњена и књига песама њиховог класића Младимира Кнежевића.

Трећег дана, након доручка, уследио је растајак, много лепих речи за гостопримство и дружење па и понека суза. Већина учесника дружења је први пут дошла у Краљево.

Ј. Симић

Језик наш насušни

ИНСТИНКТ ПРЕЖИВЉАВАЊА

Човекова унутрашња аутономија неспорно је тековина нововековне цивилизације. Ма колико му друштво ускраћивало или регулисало спољну делатност, у интересу заједнице или других људи, човек задржава неприкосновено право на садржај свога духа. Он може да мисли шта хоће, да верује у шта жели, да заузима став према свом нахођењу. Док се поступци који проистичу из таквих садржаја свести могу ограничавати, осуђивати па чак и кажњавати, оно што се у свести догађа не сме имати никакве последице. Власт не може забранити људима да мисле, наређивати им како да мисле и гонити их или кажњавати зато што не мисле „добро“ или „правилно“ или су им мисли штетне и непријатељске.

Слободна мисао је била и остала највише прогањана појава у историји, утолико више што је неухватљива, тајна и бестелесна. С друге стране човек је, и поред склоности за прилагођавање, кукавичлук и малодушност, увек показивао истрајну тежњу да независно мисли, да сумња и да, коначно, без обзира на ризик, своје мисли саопшти другом.

Сва тоталитарна друштва 20. века тежила су потпуној контроли мисли. У Орвеловом роману „1984.“ постоји, с једне стране најопаснији органак „Министарства љубави“ у виду „Полиције мисли“, а становници Океаније живе под сталним надзором власти. То важи и за Замјатионов роман „Ми“. С друге стране, предузимају се мере да се људи одуче да мисле: код Орвела се у ту сврху ствара нови језик, који праву мисао онемогућава, а код Замјатина се особе код којих се „развила душа“ - оперишу од ње као најопасније оболелог дела тела.

У ствари, немогуће је мислити нешто, имати некакав став или убеђење, а то ни на који начин не испољити.

Ретки су они који су до те мере овладали вештином претварања. Овакву вештину – „кетман“ (ређе кетмен), веома добро је описао славни полски писац Чеслав Милош (Czesław Miłosz) у свом делу „Заробљени ум“ (1953). Милош је реч „кетман“ преузео из исламске традиције, односно из дела Артур де Гобина (Arthur de Gobineau)

„Списи о Персији“. Тамо кетман значи скривање сопствених верских уверења и претварање да се поштују званичне догме у исламу, како би се избегло прогањање. Касније је тај израз пренео на интелектуалце у источној Европи, који су јавно подржавали режим, а приватно сумњали или му се противили.

Уметност „кетмана“ којом су се неки интелектуалци поносили као својеврсним мајсторством, састојала се у томе да се јавно иступа и понаша што је могуће супротније сопственом дубоком уверењу. Сличну сврху има у Орвеловом роману и „двомисао“, способност да се у исто време искрено мисле о две опречне ствари. Филозоф и теоретичар књижевности Никола Милошевић на основу мемоарске литературе у својој књизи „Утопија и стварност“ (1976) даје неколико примера упражњавања „кетмана“ међу којима се истиче случај Ота Кусинена (Otto Kuusinen) финског комунисте, једног од ретких старих револуционара и Стаљинових сарадника, који је успео да се дуго задржи на највишим положајима у совјетској хијерархији и да умре у постели. Кусинен, тако рећи ни самом себи није признавао шта мисли, можда заправо није више ни био у стању да разазна шта му се дешава у мозгу, којим је владао само инстинкт преживљавања. (Од 1.966 делегата 17. конгреса СКП (б), тзв „Конгреса победника“ одржаног 1934. године, у чисткама је убијено њих 1.108. Апсурдно, већина делегата на овом конгресу била је изабрана по Стаљиновом укусу!)

Мајстори потпуног „кетмана“ су ретки, а други се баш и не поносе тим умећем. И поред страха и опреза, они деле јавну и приватну сферу и, када су сами или с особама које сматрају блиским, опуштају се па бар својим поступцима, ако не и речима, изговореним или за себе записаним, одају шта мисле.

Данас „мајстора“ кетменства има свуда по свету; на европском Истоку али и на њеном Западу. На Балкану, вероватно више на оном Западном, на просторима бивше СФРЈ, посебно у географски централним републикама - дугогодишњим кандидатима за пуноправно чланство у ЕУ. Чини нам се да су наши „мајстори“ постали „велемајстори“ кетманства. Изгледа да је код нас западнобалканска централа?

Иначе, у савременом турском језику, кетмен означава пољопригодну или грађевинску алатку сличну мотици или ашову, која се користи за копање, окопавање, и обраду земљишта.

Здравко Зељковић

Комеморативна свечаност у Поточићу крај Прокупља

ПОНОСНИ НА ВРЕМЕНА ЈУНАШТВА И СЛАВЕ

Обележена шеста годишњица од подизања велелепног мермерног споменика и спомен-чесме палима за слободу, на којем су, осим имена вечних, уклесани и симболи држава из времена минулих ратова Србије и икона Светог Јована

У прокупачком селу Поточић 31. октобра одржана је комеморативна свечаност поводом шест година од откривања Споменика погинулим мештанима у балканским ратовима, затим у Првом светском рату, Другом светском рату и ратовима вођеним на просторима СФРЈ током деведесетих година минулог века. То је, по свој прилици, први и једини споменик те врсте у Србији.

Венце су положили делегације СУБНОР-а Србије, Клуба генерала и адмирала Србије, Удружења потомака из ратова вођених од 1912. до 1920. Године и породице ктитора овог споменика Ратомира Тимотијевића Тима. У делегацији Клуба генерала и адмирала Србије били су генерал-мајор у пензији Стојан Марковић и пуковник у пензији Драган Антић.

После химне коју је снажним баритоном отпевао Иво Стојановић свештеници СПС Младен и Филип одржали су помен учесницима у минулим ратовима из Поточића који су положили животе на олтар Отаџбине.

Скупу се потом обратио пуковник у

пензији Анђелко Милићевић, потпредседник СУБНОР-а Србије. Пренео је поздраве председника СУБНОР-а Србије генерала Љубише Диковића. Навео је да та организација бораца народноослободилачких ратова Србије стоји на три стуба. На јединственој мермерној плочи списана су имена ратника који су своје животе уградили у данашњу слободу и симболи Краљевине Србије, СФРЈ и СРЈ. Спомеником је обухваћена и икона Светог Јована, најчешће славе Поточићана.

„Никада после ратова борци и старешине нису стављени на оно место које им припада. Борац мора да добије борацки додатак. Ових дана причали смо и покренућемо иницијативу о формирању у Нишу института који би се бавио изучавањем ратова деведесетих година. Наше браниоце смо, по узору на Американце, назвали ветеранима а имамо наш вековни израз – борци. Лично се залажем да да изнова афирмишемо назив борца за слободу. Ктитору споменика поручујем да нам још дуго, дуго живи“, рекао је Милићевић.

Глумац, режисер и кантаутор Срђан Живковић који је зналачки водио програм комеморације и промоције књиге песама о Гвозденом пуку, казивао је говор мајора Катунца, који су окупљени мештани и гости поздравили громогласним аплаузом.

Новинар и публициста Звонимир Пешић, пуковник у пензији говорио је о томе да је Слобода најскупља реч у Срба. Култура сећања у нама живи и не сме да се заборави. Не можемо да дозволимо да нам избришу историју.

„На Западу нам говоре да заборавимо своју прошлост и да се окренемо будућности, а ми им поручујемо да прошлост никада нећемо заборавити, а да ћемо чинити све да нам будућност буде светла. Захвални смо ктитору

споменика Ратомиру Тимотијевићу који је имао толико љубави и слуха да подигне обелиск што ће потоње генерације подсетити на време јунаштва и славе“, казао је Пешић.

У име Месне заједнице обратила се Данијела Ристић.

„У име мештана вам желим добродошлицу. Поточић није био на мапи културних, друштвених и верских догађаја. Ево сада, захваљујући Ратомиру Тимотијевићу, Поточић постаје занимљив за намернике. Прошле године смо изразили незадовољство овим путем. Надам се да ћемо наредне године

асфалтом доћи до велелепног споменика. Надам се да ће нас наредних година бити више на овој свечаности, рекла је Данијела Ристић.

Ктитор Споменика је изразио задовољство што се пријатељи и мештани окупљају на месту споменика и спомен-чесме. Најавио је промоцију књиге песама о Гвозденом пуку, са конкурса Удружења књижевника Србије, СУБНОР-а Србије, града Прокупља и прокупачке библиотеке „Раде Драинац“.

О конкурс је говорио члан жирија Драган Огњановић који је навео да је зборником обухваћен одабир од 60 песама. Како је рекао, приспело много више песама стваралаца из Србије, региона и дијаспоре и да је тиме употпуњено уметничко виђење ратних подвига прослављене јединице Топличана.

Историчар Дарко Жарић, у надахнутом говору, изнео је прегршт занимљивих чињеница о Гвозденом пуку.

Песници су, потом, редом казивали стихове својих песама, да би свечаност била завршена песмом „Ово је Србија“ у интерпретацији Ива Стојановића. **З. П.**

Доајен и капитен репрезентације наши чланови

СРЧАНИ СПОРТИСТИ

Чланови УВП Србије Жељко Ћирковић, Веселко Плазачић и Вилијам Максимовић већ годинама су, у колицима, активни у клубу кошаркаша.

Многи чланови нашег удружења баве се различитим, занимљивим активностима. Играње кошарке у колицима је једна од тих активности. Доајен међу играчима је Веселко Плазачић, а Жељко Ћирковић је капитен наше репрезентације и тренер клуба Сингидунум – Црвена звезда из Београда. Са њима у клубу је и Вилијам Максимовић, који се том врстом кошарке бави већ 22 године.

Кошарка у колицима је од 1960. године и олимпијски спорт. У нашој земљи тренутно постоји осам клубова која окупљају особе са различитим степеном инвалидитета које без колица нису у могућности да играју кошарку. Није нужно да лице при свакодневном кретању мора да користи колица за кретање. Због различитих облика инвалидности правилницима се регулише формирање екипе, како би равноправно учествовале и особе са већим степеном инвалидитета. На нивоу Србије делује Савез кошаркаша у колицима Србије (СККС). Организују се државна првенства, међународна такмичења, Куп Србије, Куп Београда... Савез доприноси промоцији и развоју кошарке у колицима у Србији, као спорта значајног за инклузију особа са инвалидитетом. Тежња је да СККС постаје саставни део Кошаркашког савеза Србије, јер би то могло донети повољније могућности за рад, развој и промоцију.

У СККС има осам екипа које се баве тим спортом: „Дунав 2016“ из Апатина, „Војводина“ из Новог Сада, „Тигар“ из Параћина, „Наис“ из Ниша, из Бијељине и четири из Београда: „Сингидунум Црвена Звезда“, „Соко“, „Деспот“ и „Победник БН01“.

Кошарка у колицима се игра по ФИБА правилима игре: терен, висина коша и лопта је као и за „редовну“ кошарку, а разлика је што кошаркаши у колицима могу више пута дриблати и ухватити лопту, али кад је лопта у руци могу само два пута дотаћи точак колица, јер се треће додиривање точка кажњава као „кораци“... Колици су наменски урађена да боље штите играча од повреда и повећају стабилност при сударима, блокирањима, заокретима, шутевима... За играче је играње кошарке у колицима веома напорно и тражи изузетну окретност, осећај простора и способност предвиђања акција противника (и као појединца и као екипе). Много је спортског жара, лепих тактичких и техничких покрета, блокада шута („банана“), тројки, пресинга...

Веселко Плазачић се већ 16 година бави овим спортом. Са својих 68 година најстарији је активни играч кошарке у колицима у Србији. Члан је месне организације „Газела“ у Општини Нови Београд и заменик председника Надзорног одбора УВП Србије. Жељко Ћирковић је тренер и председник клуба „Сингидунум – Црвена звезда“ од оснивања 2001. године. И он припада истој месној и општинској организацији УВПС, док је Вилијам Максимовић из општинске организације Раковица.

Жељко са пуно љубави и позитивне

Екипа „Сингидунум – Црвена звезда“ на окупу

На позицију за шут

Отварање „Трофеј Београда 2025“

енергије говори о том спорту, о клупским колегама, такмичењима, али и изазовима са којима се сусрећу играчи, али и клуб. У Београду на Кошутњаку је под покровитељством градског Секретаријата за спорт и омладину 2. новембра 2025. организован „Трофеј Београда 2025“. Наши клубови су учесници готово свих одговарајућих такмичења у земљи, али врло често учествују и на такмичењима у окружењу.

Играње кошарке у колицима је веома захтеван спорт, јер је сваки тренинг или сусрет доноси велике организационе обавезе и координације, чије решавање је „на плећима“ председника клуба. За сада се Жељко успешно носи са свим тим обавезама.

зама. Анегдотски звучи да је за турнир у Италији спаковао 10 колица у ауто-приколицу – двоја више него што је другима раније успевало. У томе му је помогла и војничка педантност и снажљивост, увежбану у пешадијској средњој војној школи. Пошто тада није путовао са екипом, проблеми су настали при повратку кад нису успели да спакују свих 10 колица у исту приколицу...

Удружење војних пензионера Србије је 2025. године Жељку Ћирковићу доделило захвалницу. Остаје нам да пожељемо колегама Веселку, Вилијаму и Жељку да и даље преносе радост уживања у спорту, и својом упорношћу и резултатима подстичу друге, па и чланове УВПС, на бављење спортом адекватним њиховим могућностима.

Миленко Заилац

Трајно обележавање имена и дела Јана Валентика

ЧОВЕЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦА

Мада је био ненаоружан, мајора ЈНА који је кренуо да дотури воду за пиће војницима јединице за ваздушно осматрање, јављање и навођење који су били на терену, припадници Збора народне гарде су га безочно изрешетали

Ми, официри интендантске службе који смо позив започели у јединицама РВ и ПВО (од ЈНА до ВС) већ више од пет деценија негујемо традицију годишњег окупљања. Ове, 2025. године, 14. септембра, уочи Дана Српског јединства, слободе и националне заставе, сабрали смо се, да на посебан начин обележимо овај празник, са још неколико наших колега из других састава ВС. Том приликом, прихваћена је иницијатива и подржан предлог да вам се обратимо иницијативом да се једном од учесника у сукобима деведесетих година доделе посебно признање и обележје за његов јединствен, непоновљив и херојски чин.

Реч је о мајору Јану Валентiku, начелнику Интендантске службе у 151. ваздухопловној бази Плесо. Погинуо је при извршавању задатка - дотур воде за пиће једним војницима чете ВОЈИН у околини Сиска, коју је 10. септембра 1991. године опколила јединица Збора националне гарде, побуњене Хрватске.

У питању је појединац који је „Само радио свој посао“ као и сваки други припадник војске. То је јединствен пример жртвовања.

Јан Валентик рођен је у селу Кулпин, Бачки Петровац као дуго чекано и жељено дете. За занимање је одабрао војни позив, па је успешно завршио Војну економску академију у Београду. Службовао у 171. ваздухопловној бази (Мостар) РВ и ПВО. На почетку насталог хаоса у држави, нуђен му премештај у Батајницу, а он је изабрао аеродром Плесо. Оженио се Ленком Работом. Раздвојила их је „потреба службе“. Године 1992. његова Ленка нађена је крај Неретве сломљеног врата и презаног грла.

Јан је погинуо приликом извршења задатка дотура воде за пиће до чете Војин (у окружењу Зенги), 10. септембра 1991. код Поповаче на ауто-путу Загреб-Београд. Био је припадник регуларне јединице из састава 5. пука Војин РВ и ПВО државе СФРЈ, у чијем саставу је још увек била Република Хрватска. Мада ненаоружан, убијен је из заседе од стране побуњеничке формације познатије као ЗНГ РХ, мучки са седам метака испалених у његова леђа.

Предлажемо да надлежни државни и војни органи трајно обележе име овог

човека на следећи начин: (1) да се приликом сваке будуће набавке аутоцистерне за воду за потребе ВС, на цистерни на видном месту испише „Вода за пиће Јан Валентик; (2) да на крају школовања будућих официра, у поступку психолошких припрема и изградњи њихових моралних особина одржи мотивационо предавање о значају воде за борбену готовост и жртви коју је поднео Јан Валентик; (3) да се председнику Општине и Скупштини Бачког Петровца предложи да се једна улица или њен део, или трг, или парк, или шта друго од јавних објеката назове по официру Јану Валентiku, на територији града и/или његовог родног села Кулпин; (4) Да Војска Србије или Министарство за рад, борацка и социјална питања, у сарадњи са општином Б. Петровац и МЗ. Кулпин, на родну кућу Јана Валентика поставе спомен-плочу.

Све ово би требало чинити у договору са Јановим братом Владом, пензио-

Мајор Јан Валентик

нисаним припадником МУП Србије (све познато потписнику).

Надам се да сам у довољном обиму и аргументима оправдао ваљаност предлога. Колико год ми физичке и интелектуалне могућности дозвољавају, вољан сам да радим на прихватању и реализацији предлога. У том смислу, мислим, ваљало би о томе објавити текст у месечнику *Војни Ветеран*.

Слава Јану, Војсци и Отаџбини Србији.

Ђурађ Пантић,
инт. пуковник у пензији

У току је вакцинација против сезонског грипа за ову годину

ПРЕПОРУКА ЗА СТАРИЈЕ

Вакцинација против сезонског грипа за војне осигуранике, ове године, почела је на време, 3. новембра, четворовалентном вакцином.

Вакцинација се спроводи у Центру војномедицинских установа Београд, ВБ Ниш, ВБ Нови Сад за све војне осигуранике, а на ВМА за запослене у тој установи.

Већина наших чланова припада различитим групама: старији од 65 година, кардиолошки болесници, особе са шећерном болешћу, високим притиском, слабијим имунолошким статусом.

Епидемиолошка ситуација је и даље веома сложена и зато сматрамо да је у циљу заштите здравља, смањења ризика од компликација, па и оних најлошијих сценарија веома важно благовремено вакцинисање.

До сада није било повратних информација да је било проблема, приликом вакцинације против сезонског грипа за војне осигуранике у местима где немамо војноздравствене установе, и надамо се да их неће ни бити.

Вакцинишите се на време!

Устанак Срба против Независне Државе Хрватске 1941. године

ЖУДЊА ЗА СЛОБОДОМ

Снаге хрватске војске и хрватског домобранства нису биле довољне и у стању да устанак Срба против НДХ угуши војном силом, те је влада НДХ упутила захтев Влади Краљевине Италије, да њена војска поново поседне Лику и Босанску крајину.

Личани пред устанак

Под терором Независне Државе Хрватске, да би сачували голе животе, Срби са простора Бановине Хрватске у Краљевини Југославији (Лике, Кордуна, Баније, Северне Далмације, Книнске и Босанске крајине и Горског котара) под окупацијом, напуштали су домове и склањали се у шуме, где су се у збеговима организовали за одбрану и оснивали герилске одреде.

Због неактивности италијанске 2. армије многи официри, подофицири и војници избегли су заробљавање и понели оружје. Поред тога, у припреми за устанак прикупљено је 900 пушака, десет митраљеза и друге војне опреме. Образовано је десет мањих герилских одреда, сваки од 20 до 50 бораца – герилаца и више герилских група у општинама Срб и Зрмања.

Као реакција на терор Независне Државе Хрватске, Срби дижу спонтани и самоникли оружани устанак против Независне Државе Хрватске – не и окупаторске власти и Војске Краљевине Италије.

Устанак Срба против Независне Државе Хрватске почео је у јужној Лици 27. јула 1941. Нападом десет герилских одреда, уз масовно учешће народа на оружничку станицу и посаду хрватске војске (војника) у Србу. То је било прво ослобођено место. По ослобођењу Срба, герилски одреди су код Српског Кланца и Личке Калдрме (недалеко од Срба) напали и разбили јединицу хрватске војнице и домобрана који је из Грачаца и Книна кренула у помоћ посади у Србу.

У Лици више од 60 герилских одреда

Герилски одреди, затим су порушили железничку пругу Грачац-Книн, опколили Грачац, а 2. августа 1941. ослободили Доњи

Лапац. По неким подацима, хрватска војска – усташе, под дејством герилских одреда повукла се из Доњег Лапца 30. јула 1941. године и тог дана је ослобођен. Затим се устанак Срба диже у Госпићу, Удбини, Кореници. Из Врелца хрватска војска (усташе) протерана је 29. јула 1941, а Бунић, Дивосело, Плоча и Медак ослобођени су 3. до 6. августа 1941.

Устанак Срба против НДХ диже се у срезovima Перушић, Оточац и Бриње (захватио сва српска села горњег брињског краја), одакле се преноси у општину Дрежница (са 41 селом и засеком) Јасенак Мусулински Поток (Горски котар) и Плашки (Кордун), остала српска села општине Огулин, затим Гомирије и Српске Моравице (Горски Котар), где се оснивају герилски одреди – чете.

У Лици је током августа 1941. по селима основано више од 60 герилских одреда јачине 20-50 бораца, који убрзо прерастају у сеоске герилске чете.

Герилска чета у Доњем Лапцу основана је 1. августа 1941. године.

За обједињено командовање и дејства герилских одреда, у појединим општинама и срезovima, основани су штабови:

- Штаб герилских одреда за Срб и околину;

- Штаб сектора за општину Брувно (називао се и Штаб грачачког сектора за руковођење устаничким снагама);

- Штаб герилских одреда за Доњи Лапац и околину, образован је 3. августа 1941, а већ 23. августа преименован у Штаб батаљона герилских одреда за Лику;

- Штаб герилских одреда у сектору Удбине и околини;

- Штаб герилских одреда за котар Кореницу и околину;

- На територији среза Госпић, од

герилских одреда, основан је герилски батаљон „Велебит“.

На челу герилских одреда стајали су официри, подофицири ЈВ и жандарми Краљевине Југославије.

На простору Лике, ради обједињавања командовања и дејстава, половином августа 1941. основан је Привремени главни штаб герилских одреда за Лику, али је убрзо преименован у Штаб герилских одреда за Лику, а већ 23. августа 1941. назван Штаб батаљона герилских одреда за Лику.

Планирано је да сви герилски одреди у Лици образују батаљон, који би био под командом Штаба бригаде за ослобођене крајеве Босне и Лике у Дрвару и у њеном саставу од народа названа или прозвана Дрварска бригада.

Устанком Срба против Независне Државе Хрватске, већи део Лике је ослобођен а власт НДХ разбијена.

Влада НДХ да би спречила даље ширење устанка, већ је 2. августа 1941. основала Штаб домобранског личког здруга (бригаде) и под команду ставила јединице са простора северног дела НДХ и упутила у Госпић. Поред тога под његову команду ставила је све снаге хрватске војске – усташа, хрватског домобранства и оружничтва на том простору, ради гушења устанка у Лици и даљег ширења на српске крајеве.

Разбијен домобрански батаљон

Домобрански лички здруг (бригада) интервенисао је на подручју Метка, Плоче и Грачаца. Главнина здруга из Грачаца продужила је преко Мазина и 17. августа 1941. продрла ка Кулен Вакуфу.

Герилски одреди из срезова Грачац и Доњи Лапац, после дводневних борби код Островице (недалеко од Кулен Вакуфа) успели су да разбију домобрански батаљон и присиле домобрански лички здруг да одступи ка Грачацу. Тада је заробљено 180 домобрана и заплењено 100 пушака, 11 пушкомитраљеза, седам митраљеза и остале војне опреме.

У почетку устанка Срба против НДХ, окупацијска војска Краљевине Италије за НДХ била је то савезничка војска која се није ангажовала у борби против устаника.

Снаге хрватске војске и хрватског домобранства нису биле довољне и у стању да устанак Срба против НДХ угуши војном силом, те је влада НДХ упутила захтев Влади Краљевине Италије, да њена војска поново поседне Лику и Босанску крајину.

Поновним поседањем Лике, италијанска команда у Книну преко обавештајне службе ОВРА повезала се и договорила са појединим официрима Југословенске војске и другим познатим Србима и почели оснивати четничке јединице и на тај начин покушали разбити монолитност и јединство устаничких снага.

Италијанска краљевска војска уз помоћ четничких јединица 12. октобра 1941. заузеле и окупирале Доњи Лапац и околину и под окупацијом држале до 27. фебруара 1942. када су га ослободиле групе одреда за Лику и био слободан до фебруара 1943. године.

Из Лике устанак Срба против НДХ пренео се на северну Далмацију, где је до средине августа 1941. образовано седам герилских одреда.

На Кордуну, НДХ са хрватском војницом (усташама), почетком маја 1941. извршила је масовне злочине нас Србима на Кордуну.

Дрварски устаници

Збег Срба у Хрватској

У Вељуњу су похватили око 520 Срба и убили у Благају. Пошто су се после тога и осталих злочина Срби склонили у шуме и организовали за одбрану оснивањем ударних група, у Карловцу и околини основано је 10 ударних група, а у Сјеничаку, Вргин Мосту, Кируну, Бовићу, Перни, Дебелој коси, Тушиловићу, Примишљу и другим местима - ударне десетине. Устанак се у почетку одвијао постепено извођењем диверзантских акција, а кад је разоружана патрола хрватске војнице, српски народ Кордуна масовно се дигао на устанак против НДХ крајем јула и почетком августа 1941. године.

Снаге НДХ - усташе из Слуња и Топуског предузеле су акцију против устаника и чинили злочине над српским народом.

Устаници су око гарнизона са посадама хрватске војске и домобранских јединица и око њихових села и заселака које су браниле сеоске страже образовале устанички фронт.

Нови злочини

Покушај снага НДХ из Топуског да 31. јула 1941. разбије устанички фронт је пропао.

Уследили су нови злочини НДХ над Србима. У околини Глине хрватска војска (усташе) убила је око 1.200 Срба, у Слуњу и око-

ШТА ЈЕ РЕКАО УСТАШКИ ИДЕОЛОГ

Миле Будак, један од идеолога, у Госпићу је рекао: „Један дио Срба ћемо поклати, један дио протјерати, а један дио превести у католичку вјеру да им се сјеме затре“. По том плану у Госпићу су основали сабирни логор за Србе, те су само у јулу 1941. у Јадовном на Велебиту, заклали и побили 72.000 Срба и бацили у јаме.

лини 120 Срба (жена, деце и старца). У поновљеном нападу 3. августа 1941. ојачане снаге Хрватске војске, пробиле су и разбиле устанички фронт, одбациле слабо наоружане устанике у Петрову гору и попиле више села. После разбијања устаничких фронтова - положаја пришло се оснивању партизанских одреда и чета и примени партизанског начина дејстава - ратовања.

Хрватска војска (усташе) НДХ 13. августа 1941. напала је устанике на подручју Кирина и Сјеничака, продрла на слободну територију, палећи села и убијајући преостало српско становништво.

Устанак Срба Босанске крајине против НДХ био је повезан са устанком Срба у Лици и Книнској крајини. Независна држава Хрватска, одмах по успостави власти, почела је спроводити терор над Србима у Босанској крајини. Уз масовна хапшења Србе су спроводили у радне и сабирне логоре Госпић и Јадовно на

Велебиту, где су их клали, убијали и бацали у јаме.

Поред тога од 10. јуна 1941. спроводили су масовну депортацију - прогон српских породица у Србију.

Да би избегли страдања Срби су почели да избегавају власт НДХ, да одлазе у шуме организују логоре и њихову одбрану и да оснивају герилске одреде.

До почетка устанка Срба против НДХ око Дрвара основана су три герилска одреда са око 200 наоружаних бораца (герилаца). Герилски одреди основани су око Босанског Петровца, Бањалуке, на Козари и Јању. Под руководством Штаба герилских одреда за срез Босанско Грахово, герилски одреди 27. јула 1941. напали су Дрвар, Оштрељ и Босанско Грахово.

После упорне борбе у Дрвару су уништене гарнизоне посаде из састава 10. пешадијске пуковније, јачине око 400 припадника. Сва три места су ослобођена. Борбе су настављене за ослобођење Босанског Петровца, Гламоча, Кулен Вакуфа и Кирина.

Устанак Срба у Подгрмечу избио је у ноћи 29/30. јула 1941, а затим на Козари 30. јула 1941. и у Јању 1. августа 1941. (Плива). Герилске одреде у борби подржала је маса голоруких устаника наоружаних са по неком пушком. Герилски одреди и устаници су почетком августа 1941. ослободили Гламоч, Добрљин и још нека места, а блокирали Кулен Вакуф и Босански Петровац, више места - гарнизона и у њима јединице хрватске војске и домобранских јединица и скоро све оружанске постаје (станице) и око њих организовали устанички фронт.

По разбијању устаничких фронтова и после саветовања у Столицама 26. 9. 1941. и донетих одлука прешло се на јединствену организацију и формацију партизанских одреда и чета.

На Козари је после тога основано три, по неким подацима пет партизанских чета са

укупно 200 бораца.

Банија је 10. Априла потпала под НДХ.

Српски народ Баније, за одбрану од терора НДХ, прво је у околини Глине основао неколико ударних група које су ноћу 23/24. јула 1941. напале снаге хрватске војске, одмах 24. и 25. јула попилила је српска села Влаховић, Грабовац, Равно Рашће, Дреновац уз масовно убијање српског народа у тим селима.

Због терора НДХ српски народ избегао је на планину Шамарицу, где су половином августа формирали Калинички и одред Шамарица. Тако Шамарица постаје устанички центар Баније. Оба одреда, Калинички и Шамарички, са сисачким НОП одредом, ноћу 25/26. септембра напали су и савладали оружанске постаје (станице) НДХ у Горњем Класнићу и Малом Грацу.

После одлука донетих на саветовању у Столицама, Кордун и Банија основали су пет батаљона и прешло се на партизански начин ратовања.

Априлски рат - проглашење НДХ

Споразумом Цветковић - Мачек 26. августа 1939. године, када је од Савске и Дравске бановине основана Бановина Хрватска, као темељ за оснивање независне државе, проглашене 10. априла 1941, четвртог дана априлског рата.

Од самог почетка и проглашења НДХ је применила терор као начин владавине, непосредно и посредно, преко управно-административних, судских, војних и оружанских органа и јединица, са циљем стварања „чисто хрватског простора“ за „чисту хрватску нацију“ чишћења од Срба и Жидова, који су проглашени као „највећи непријатељи хрватског народа“. То се чинило спровођењем политике истребљења Срба и Жидова унутрашњим проčiшћавањем - Хрвата и муслимана чланова КПЈ.

Због тога је Влада НДХ већ 17. априла 1941. донела уредбу са законском снагом: „Законска одредба за одбрану народа и државе“ којом су основани преки судови - „Законска одредба о расној припадности“ и „Законска одредба о заштити аријевске крви и части хрватског народа“, „Законска одредба о аријевским судовима, и упућивању непоћудних и погубљених особа на приликом боравак у сабирне и радне логоре“. Непоћудне и погубљене особе својим постојањем били су: Срби, Жидови и Роми.

Геноцид који је починила НДХ над Србима и Ромима на основу ових законских одреда, почело је прво појединачно клање и убијање, а затим масовно, спровођено на различите начине и на разним местима - на 37 начина и на 1.100 места.

Поред клања и убијања пришло се прекрштавању и депортацији Срба у Србију.

НДХ, одмах по проглашењу, 10. априла 1941. и успоставе власти на свим нивоима (општинске, котарске, односно среске и жупанијске) до 16. априла 1941. основала је оружане снаге: Хрватску војницу (војску), регрутоване на добровољној основи од чланова Хрватског усташког покрета и добровољаца Хрвата и Муслимана. Крајем 1941. Хрватска војница имала је 14. бојни (батаљона) и Црну легију, укупно 15.000 усташа.

Хрватско домобранство, мобилисано је Хрвате, Муслимане и друге народности.

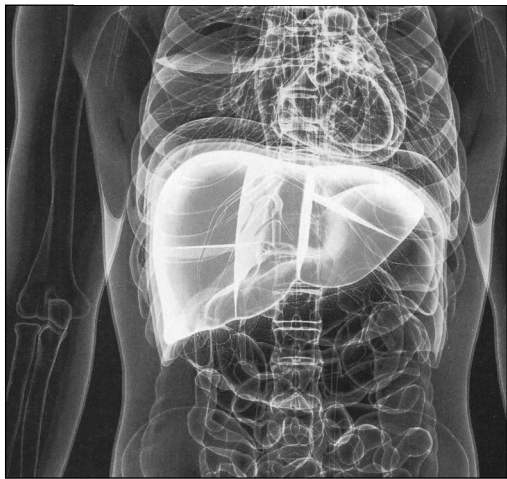
У оружанске снаге ушле су полицијске и жандармеријске јединице.

Лазар Р. Косановић

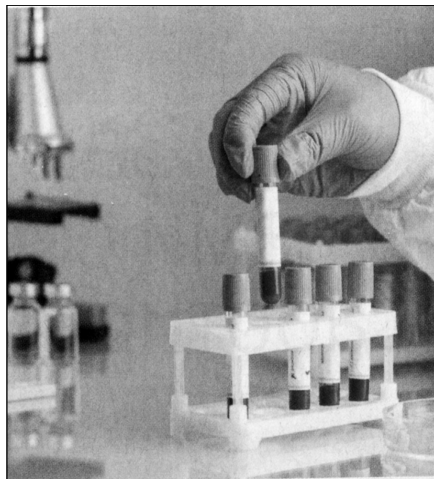
Унутрашње болести

ЈЕТРА БОЛУЈЕ ТИХО

Тек када болест одмакне, појављују се симптоми хепатитиса. Много је недиагностикованих особа које живе с овим обољењем, инфектолози апелују да се свака особа после 18. године тестира једном у животу на вирусе Це и Бе

Нелечена инфекција носи компликације као што су цироза јетре и хепатоцелуларни карцином

Лабораторијском претрагом АЛТ трансфераза се проверава стање јетре

Јетра обавља више од 500 виталних функција сваког дана како би нас одржала у животу. Зато је давање приоритета здрављу јетре веома важно, а то укључује и проверу вирусолошког статуса, односно лабораторијску анализу којом се утврђује да ли је овај орган инфициран вирусом.

Од здраве јетре зависи дужина животног века и заштита других виталних органа, укључујући срце, мозак и бубреге, који се ослањају на функцију јетре.

Жутица тек код четвртине оболелих

Зато је једна од главних порука лекара с конференције за новинаре, на којој је представљен документ „Позив на акцију за национални одговор на изазове лечења болести јетре у Србији“, била да би свака особа старија од 18 година требало да се тестира бар једном у животу на хепатитис Бе и Це.

Проблем код вирусних хепатитиса је то што у почетку инфекција у највећем броју случајева пацијенти немају изражене клиничке тегобе или симптоме. Само код једне четвртине болесника с акутним хепатитисом Бе појави се жутило коже и слузокоже, а 60 одсто оболелих нема изражене тегобе. Тај број пацијената без симптома је још већи када је реч о хепатитису изазваном вирусом типа Це. Други проблем код ових болести је хроничитет. То значи да акутна инфекција у великом броју случајева код хепатитиса Це прелази у хроничну форму болести у скоро 80 одсто случајева. Или 10 до 20 одсто инфицираних код акутног хепатитиса Бе неће успети да елиминише вирус и код њих ће болест добити хроничну форму. Непрепозната и

нелечена инфекција, било да је реч о Бе, било Це вирусу, кроз дуги низ година или деценија води у прогресивно оштећење јетре. То са собом носи озбиљне компликације као што су цироза јетре и хепатоцелуларни карцином – упозорила је др Маја Цветановић из Клиничког центра у Нишу на недавној конференцији за медије.

Она је подсетила да од компликација декомпензоване цирозе јетре, било да су то крварења из једњака, црева, односно гастроинтестиналног система, било бактеријске инфекције које оштећују и бубреге (хепаторенални синдром), умире много људи сваке године.

Зато треба ставити фокус на рано откривање инфекције и надзор над свим ризичним групама – поручила је др Цветановић, подсећајући на најчешће путеве преноса инфекције: парентерални пут као главни начин, затим сексуални и трансмисија вируса с мајке на дете.

Добра вест је, како је рекла др Цветановић, да када је реч о лечењу у Србији „добро стојимо и имамо одличне могућности“. Она је објаснила да су директно делујући вирусни агенси, такозвана диеј терапија револуционарно откриће за лечење хроничног хепатитиса Це. Ефикасност ове терапије, дужина трајања лечења и могућност да се таблете пију у кућним условима, као и минимална нежељена дејства, значајно су промениле и унапредиле ток лечења ове болести. Осим тога, ови лекови су смањили пренос вируса међу становништвом и тиме смањили број компликација.

Доступни савремени лекови

- Ова терапија је у Србији доступна од

ХЕПАТИТИС СЕ НАЈЧЕШЋЕ ОТКРИВА СЛУЧАЈНО

Хронични хепатитис је запаљење јетре које траје дуже од шест месеци, најчешће узроковано вирусима Бе и Це. Инфекција хепатитисом је тиха зато што болест дуго пролази непримећено, без симптома, јер јетра има значајну резерву ћелија и велику моћ регенерације. Болест се најчешће открива случајно, приликом рутинских лабораторијских претрага крви, када се уочавају повишене активности серумских аминотрансфераза или приликом тестирања пре добровољног давања крви, јер се обавезно ради провера маркера на хепатитис Бе и Це. Свест о здрављу јетре је ниска. Већина симптома хепатитиса појављује се тек када је болест унапредовала, што доводи до великог броја недиагностикованих особа које живе с овим обољењем. Инфектолози већ годинама указују на потребу да када изабрани лекар пацијента шаље на рутинске провере вредности шећера, масноће или гвожђа у лабораторију, једном годишње затражи и претрагу АЛТ трансфераза, којом се проверава стање јетре. Што се вирус Це или Бе раније открије, лечење је ефикасније. Чак и када се дијагностикује хепатитис, број особа које су на лечењу није велики. Већина особа открива да има хепатитис Бе или Це након много година тихе инфекције и тек када развије озбиљно обољење јетре или рак.

ТЕСТИРАЊЕ ПРВИ КОРАК

Већина особа открије да има хепатитис Бе или Це након много година тихе инфекције и тек када је јетра већ значајно оштећена. Хронични хепатитис је запаљење јетре које траје дуже од шест месеци, најчешће узроковано вирусима Бе и Це.

Препоруке Светске здравствене организације да се повећа приступ тестирању у заједници и здравственим установама и да се смање стигма и дискриминација с којима се суочавају пацијенти оболели од хепатитиса прихватила је и Србија. Имамо све савремене лекове, али далеко смо од циља потпуне елиминације ове болести.

2022. и успешно је до сада лечено преко 2.000 пацијената с великим процентом излечења. Такође, најсавременија терапија за хронични хепатитис Бе је у нашој земљи доступна без икаквог ограничења – навела је др Маја Цветановић.

Међутим, докторка је још једном подсетила да је кључни корак рано откривање инфекције. Сматра да је то могуће учинити тако што би се тестирање на вирус Це и Бе укључило у систематске прегледе, нарочито код пацијената код којих је ризик већи. То су гојазне особе, дијабетичари, особе које планирају неке хируршке интервенције и болесници с метаболичком масном болешћу јетре. На тај начин би се унапредила добра пракса у систему раног откривања инфекција.

О. Поповић

Када се јави отежано дисање

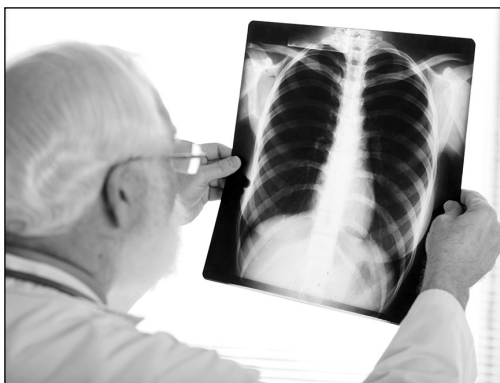
УПАЛА ПЛУЋА УВЕК ОПАСНА

Светски дан борбе против пнеумоније (12. новембар) установљен је да би се скренула пажња на опасност коју упале плућа имају пре свега за децу. У Србији, на срећу, деца више не умиру од упала плућа. Међутим, код старијих људи, који имају већ неку хроничну болест, може да буде веома опасна и чак смртоносна. Упала плућа је запаљење ткива плућа које је најчешће изазвано вирусима и бактеријама.

Настанку пнеумонија доприноси и загађење ваздуха, боравак деце у претрпаном вртићима, у којима се узročник болести лакше преноси.

И неговано и добро чувано дете може да се разболи. Ипак, чешћа је код деце, која живе у лошим социјалним условима, која су изложена дуванском диму, имају лошу исхрану и недостатак витамина, пре свега Де, цинка и других олигоелемената.

Светска здравствена организација је дала препоруке о брзом препознавању два главна симптома: висока температура и убрзано дисање детета. Међутим, лекари кажу да сваки родитељ по изгледу детета може да закључи да се нешто догађа: дете изгледа болесно, тешко дише, одбија храну, често неће ни да пије, има високу

Димитрије Давидовић, новинар и државник

температуру и надражајни кашаљ. Ако је узročник бактерија, болест почиње нагло: у поподневним сатима, на пример детету скочи температура на 40 степени, а пре подне је изгледало сасвим здраво. То је знак да треба потражити помоћ лекара, који ће урадити лабораторијску анализу крвне слике и рендгенски снимак плућа. Највеће грешка у лечењу, кажу искусни пулмолози, јесте да се дете лечи од упале, а да запаљење заправо не постоји. То се догађа када се не направи рендгенски снимак плућа, а само слушање плућа стетоскопом није довољно поуздано. Сматра се да се само 40 одсто упала плућа може открити слушањем. Друга грешка је да упала плућа постоји, али да плућа нису рендгенски снимљена и онда се у лечењу изгуби неколико дана

Код вирусних запаљења ток болести је

обично спор: деца су прехлађена, кијају, кашљу, цури им нос и тек после неколико дана почиње да расте температура, да отежано да дишу. Овакве ситуације су чешће.

Упале код деце, која су иначе здрава и доброг општег здравља и код којих нема компликација, могу да се лече код куће, док у случају компликација (најтежа појава воде на плућима) морају на болничко лечење.

Упала плућа је опасна за децу и особе са другим хроничним болестима, на пример, тешким поремећајима имунитета.

Погрешно је и уверење да се упала плућа може спречити тако што ће се антибиотици дати превентивно.

Доктрина да се дају антибиотици како се болест не би спустила на плућа, што се често може чути, исправна је само у случају особа старијих од 65 година. За њих важи препорука да се чак и када имају грип, којег изазива вирус, дају антибиотици, јер се заиста испостави да знатан број старих особа добије пнеумонију.

Упале плућа данас су много већа претња здрављу старих особа са хроничним болестима плућа или срца, за њих ова болест може да буде кобна. Зато је код њих најважније што пре одредити степен тежине болести. Чим осете да отежано дишу и имају надражајни кашаљ, праћен искашљавањем и општом малаксалошћу, треба да се обрате лекару. Средовечне особе, такође, морају да буду опрезне, да довољно времена проводе на отвореном, на чистом ваздуху, да не пуше, здраво се хране и буду физички активне. **О. П.**

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел. 011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Београд, Сазонова 18а
Тел: 011/2435-924

Нови Београд, Булевар Црвене армије 11в
Тел: 011/77-09-099

Нови Сад, Булевар Ослобођења 111
Тел: 021/66-22-757

www.slusniaparatizonex.rs
info@slusniaparatizonex.rs

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ
Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Насловна
страна:

Звонимир
Пешић

Година XXIII. Број 261 ОКТОБАР 2025.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Мр Александар Симоновски, мр Милан
Шумоња, Будимир М. Попадић, Душан
Старчевић, Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Јован Симић (Краљево), Зоран Јашовић
(Ниш) и Трајче Митушев (Земун)
Јанко Мићић (Крагујевац)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Редакција, дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-не преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
- Умањење укупних трошкова за висину рефундације
- бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Мандати су ограничени!
Кандидати су невиђени и
бесмртни.*

*Ружно је што раде.
Оно што раде,
још ружније.*

*Мекушац нам је кост у
грлу.*

*Свануо је дан. И баук
мрака сад је недостижан.*

*Ум на друм, и булдожери
ће проћи.*

*Сви се морају дићи, да би
ствар легла.*

Зоран. Р Ковачевић

TANJAdent

Стоматолошка ординација

„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800

Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:

dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.

Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић

специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:

063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 х

ДОПУНСКА УСЛУГА

Услуге погребног оркестра Београд на сахрани, кремацији, испраћају, помену.

<http://www.pogrebniorkestar.rs/>

Aleksandar +381643930694
+381638088919